

ANT

Haftalık Dergi • 14 Ekim 1969 • Sayı 146 • 125 Kuruş

SEÇİMDEN SONRA TÜRKİYE'Yİ BEKLEYEN TEHLİKELER

5

ekim

6

ekim

7

ekim

8

ekim

HAFTANIN NOTLARI

TIP'e karşı tertip

■ Seçim öncesinde de egemen sınıflar çeşitli tertiplere başvurarak TIP'in seçim propagandalarını engellemek istemişlerdir. TIP Kastamonu İl Başkanı Murat Camuscu, Da-day Hesi'nde yaptığı konuşmadan sonra «Başbakanı hakaret ettiği» iddiasıyla tutuklanmış, ancak duruşma sonunda tahliye edilmiştir. Kastamonu'nun Tosya Hesi'nde düzenlenen açık hava toplantısı da AP'lilerin saldırısına uğramış, bazı TIP'iler dövülmüş ve olaydan sonra saldırganlar için değil, aralarında il başkanının da bulunduğu dört TIP'li için soruşturma açılmıştır. Öte yandan, TIP adına radyo konuşması yapan Kemal Türkler ile Atilla Aşut haklarında, «sırf art kın ve adavete tahrik etdikleri» iddiasıyla Ankara Savcılığı'na soruşturma açılmıştır.

Uzlaşmaya doğru

■ Pekin - Moskova arasındaki buzların çözüleceğini ilk haber veren Zagreb ve Belgrad radyoları, Moskova muhabirlerinin güvenilir bir Sovyet kaynağına dayanarak bildirdiklerine göre, Çin ile Sovyetler Birliği arasında, sınırlar konusunda Pekin'de yapılacak görüşmelerin tarihi 20 Ekim olarak tesbit edilmiştir. Böylece bir süre önce Pekin'de yapılan Kosigin - Çu En Lay görüşmesinden sonra bir ileri adım daha atılmış olmaktadır.

Doğan Nadi Öldü

Cumhuriyet Gazetesi sahib ve yazarlarından Doğan Nadi, tedavi edilmekte olduğu Londra'daki London Clinic'te ölmüştür. 1913 yılında doğan ve yüksek öğrenimini İsviçre'de Lozan Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamlayan Doğan Nadi, gazetecilik mesleğine çocuk denecek yaşta başlamış, Cumhuriyet Gazetesi'nde yazarlıktan yazı işleri müdürlüğüne kadar çeşitli görevlerde bulunmuştur. Türkiye'de «küçük fıkras» türünü ilk defa uygulayarak şöhret yapmıştır. Ölümü basında büyük üzüntü yaratan Doğan Nadi'nin ailesine ve Cumhuriyet Gazetesi mensuplarına başsağlığı dileriz.

Karadeniz Üsleri

■ Samsun ve Trakya'daki Amerikan üslerinin temmuz başında Ankara'da imzalanan «Ortak Savunma İşbirliği» Anlaşması gereğince Türkiye'ye devredileceği açıklanmıştır. Bu üslerdeki Amerikan askerlerinin bir kısmı diğer Amerikan üslerine nakledilecek, bir kısmı da geri çekilecektir. NATO Anlaşması çerçevesinde kurulmuş bu üslerin Amerika ile yapılan anlaşmalara göre devredilebilmesi, gerçekte ulusal savunmamızda ve iç işlerimizde söz sahibi olmaları yönünden NATO ile ABD arasında fark olmadığını göstermektedir.

Dört tevkif daha

■ Bir süre önce Beşiktaş Özel Mimarlık ve Mühendislik O. kulü'nda tabanca ile vurularak öldürülen genç devrimci Mehmet Cantekin'in katili olarak Mehmet Ramazanoglu, Zeki Tekes, Yılmaz Sarı ve Mustafa Şimşek adlı dört öğrenci için daha 7. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından tutuklama kararı verilmiştir. Böylece, sanık olarak adliyece verilen 17 kişiden, geçen hafta tutuklanan 3 kişi ile birlikte, 7'si için tutuklama kararı alınmış olmaktadır.

AP'nin organı mı?

■ Demirel'in seçim kampanyasını açtığı gün çalışmaya başlayan Anadolu Ajansı fotoğraf servisi, açıldığından bu yana basına sadece Demirel'in ve AP mitinglerinin fotoğraflarını göndermiştir. Öteden beri iktidarın borazanı haline gelmiş bulunan Anadolu Ajansı, bu tutumuyla hem AP organı olduğunu ortaya koymuş, hem de AP iktidarının «seçim emniyeti» teranelerine rağmen hangi güçlerin desteğiyle seçime gireceğini açık seçik ispatlamıştır.

İşçiyi satanlar

■ Türkay Kibrit Fabrikası işçileri bir bildiri dağıtarak, Petrol İş Sendikası'ndan ayrılmak istedikleri halde, bazı sömürücü sendikacıların oyunları yüzünden ayrılmadıklarını belirtmişlerdir. İşçilerin bildirisinde, «Güçleke geçirdiğimiz ücretimizden kesip noter kanalı ile istifla ettiğimiz halde Petrol İş Sendikası bir türlü yakamızı bırakmıyor. Hem aldığımız keşideleri, hem de çoğunlukta emandıkları halde yetki alıp bizi 15 yıl daha satmak istiyorlar» denilmektedir.

Grev sona erdi

■ Ereğli Demir Çelik fabrikasında grev yedi gün sürdükten sonra işverenin işçilerin isteklerini kabul etmesiyle sona ermiştir. Yedi gün süren grevin 100 milyon liraya yakın zarara yol açtığı ifade edilmektedir. Buna karşılık işçilere verilecek hakların toplamı yılda 40 milyon lirayı bulmaktadır. Görüşmelerin başlangıcında istenen şartların portesinin 72 milyon lira olması karşılık, aradaki 32 milyon lira, işbirlikçi Türk İş ile AP'li Özdemiroğlu'nun verdikleri tavizlerin tutarını ifade etmektedir. İşçiler, imzalanacak toplu sözleşmenin kendilerine istedikleri hakları sağlamayacağını belirterek Türk İş ile Metal İş'ten hesap sormaktadırlar. Grev boyunca çalışmayan ve «dondur» denilerek büyük yaygaralar koparılan «Ayçe» adlı yüksek fırının da ilk tahminlere göre ancak 10 gün üretim yapamayacağı anlaşılmıştır. Böylece yüksek fırın donmasının, grev kırmak için kullanılan bir taktik olduğu anlaşılmaktadır.

Sosyalizm Kavgası

■ Pakistan'daki siyasi mücadele, Eyüp Han'ın devrilmesinden sonra, Türkiye ile paralellikler gösteren bir sosyalizm - kapitalizm tartışmasına kaymıştır. Üniversite reformu tasarıları görüşülürken başlayan öğrenci gösterilerinde, Doğu Pakistan'ın başkenti Dakka'da bir üniversiteli ölmüş, yirmi üniversiteli de yaralanmıştır. Bu olay, ülkedeki sosyal dengesizliğin ve sömürünün ortadan kaldırılması gerektiğini ifade eden sol kanat partileri ile progandalarına din unsurunu eklemeyi unutmayan ve «ilemanın büyük çoğunluğunu yanına alan sağcı partiler arasındaki sosyalizm tartışmalarını şiddetlendirmiştir. Pakistan sosyalistleri de, ülkedeki din istismarının, Amerikan çıkarlarına alet olmaktan doğduğunu belirtmektedirler.

Bonolar yakılacak

■ İstanbul Tekstil Sendikası'nın tasarruf bonolarıyla ilgili kampanyası yürütülmektedir. Bir süre önce bonoların vergisiz değiştirilmesi ve bu konunun işçiler lehine çözülmesi için cumhurbaşkanı ile maliye bakanlığına başvuran sendika, diğer sendikaları da yardıma çağırmıştır. İşçiler, tefecilere kaptırmadıkları tasarruf bonolarını bir mitingte yakılmak üzere sendikaya teslim etmektedirler.

Şehit Devrimciler Üniversite'de

Emperyalizme karşı savaşıran Ölen Vedat Demircioğlu, Atalay Savag, Mehmet Cantekin ve Taylan Özgür'ün adlarının üniversitedeki anıtlara verilmesini isteyen devrimci gençler, üniversite duvarlarına bu öğrencilerin dev portrelerini asmışlar ve altına «Emperyalizme karşı dövüştür öldüler» yazmışlardır. Ayrıca, İran'da kurşuna dizilen sekiz öğrencinin afişleri de, resimleri ve İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca yazılarıyla «İran devrimcilerinin Draması» başlığıyla üniversiteye asılmıştır. Devrimci öğrenciler, geri bırakılmış ülkelerdeki devrimcilerin dramının bir benzerlik gösterdiğini, fakat artık bu duruma son verilmesini gerektiğini ifade etmek amacıyla bu afişleri astıklarını belirtmişlerdir. Ancak emperyalizmin uşakları ertesi gün bu afişleri indirmişlerdir. Öte yandan, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nin gerçek başkanı olan Şuayip Dilmien, üniversite bahçesinde yaptığı toplantıda, «Siyasi iktidarın öğrenciye ters düşen kişileri, birtakım oyunlarla öğrencinin temsileisi gibi göstermesi sabrı taşımaktadır. İÜTB konusunda da bu gayretlerini sürdürürlerse, doğacak olaylardan kendileri sorumludurlar» demiştir.

DISK'in Tiyatro Ödülü verildi

DISK'in tiyatro dalında dağıttığı Asaf Çiyiltepe Ödülü'nün bu yıl en başarılı topluluk olarak Devrim İçin Hareket Tiyatrosu'na, en başarılı yönetmen olarak da Halk Oyuncuları'nın Pir Sultan Abdal oyununu sahneye koyan Umur Bugay'a verildiğini bildirmişti. DISK'in «bakır tepsi» ödülü, geçen hafta DISK Salonu'nda dokuma işçilerine yaptıkları gösteriden sonra DISK Genel Sekreteri Kemal Sülker tarafından Devrim İçin Hareket Tiyatrosu oyuncularına verilmiştir. Resimde oyuncular ve Umur Bugay ödül aldıktan sonra görülmektedir.

Bakana protesto

■ Erzincan'da Cumhuriyet Okulu öğretmeni Behzat Ay, iki yıldan beri engizisyonvari işlemlere maruz bırakılması üzerine Millî Eğitim Bakanı İhsanî Ertem'e bir protesto telgrafı göndermiş, asiret usulü bir yönetim uygulandığını belirterek, «Sol eğilimimiz söz konusu ise, ikinci dünya savaşı yıllarında siz de sol eğilimli idiniz. Gerekirse açıklanacaktır. Hakkımız gaspedilmeyerek yönetmelik gereğince karı koca durumundan dolayı İstanbul III emrine atanmamızı diliyoruz» demistir.

Yabancı Sermaye

■ Türkiye'yi öteden beri tam anlamıyla sömüren yabancı sermayenin oyunları ve kanun tanımazlığı artık o kadar su yüzüne çıkmıştır ki, yabancı sermayeye toz kondurmayan Ticaret Bakanlığı dahil, dört yabancı şirketin imtiyazlarını bakanlar kurulu kararıyla iptal ettirmek zorunda kalmıştır. Devlet Planlama Teşkilatı'nın yerinde mütalaasından sonra İsviçre menşeli «Industria E. Farmaceutica Holding»in kurduğu Arco İlaç Şirketi'nin, Alman ve Amerikan menşeli Bülkey Motekat Turizm Sanayi Limited Şirketi'nin, Melodi Record Gramafon fabrikasının yabancı sermaye ile işbirliği yaparak kurduğu şirketin imtiyazlarının ve Alman «Daimler Benz A.G.» firmasının kuracağı montaj sanayi ile ilgili kararnameyi iptaline karar verilmiştir.

Devalüasyona doğru

■ Seçimden sonra devalüasyona gidileceği haberlerinin artması üzerine Türkiye'de vatandaşlar paralarını gayrimenkul ve değerli madenlere yatırırlarken, Almanya'da da bankaların çoğu Türk parası kabul etmemeye başlamışlardır. Öte yandan Londra'da yayınlanan Financial Times Gazetesi, «Türk lirası muhtemelen devalüe edilecektir. Ancak bu önümüzdeki ilkbahardan veya yazdan önce olmayacaktır» diye yazmıştır.

Guevara Anıldı

■ Büyük devrimci Ernesto Che Guevara, Bolivya'da alçakça öldürülüşünün ikinci yıldönümünde, bütün dünyada devrimciler tarafından anılmıştır. Guevara'nın ölüm yıldönümü dolayısıyla Latin Amerika'da yer yer olaylar patlak vermiştir. Arjantin'de ve Brezilya'da devrimciler iki jet yolcu uçağını Küba'ya kaçırmışlardır. Uruguay'da Tupamaros adı verilen devrimciler de, baskını Montevideo yakınındaki Pado'da güvenlik kuvvetlerini gafil avlayan bir yudırım hareketine girişerek üç bankanın birden paralarını elkoymuşlardır. Devrimciler, bankaları terkederken, arkalarında «Guevara'nın bos bir gaye uğruna ömediğini» ispat edebilecek yazılı beyanname bırakmışlardır. Ayrıca, Arjantin'in çeşitli şehirlerinde de bombalar patlamış, Amerikan işyerlerine saldırılmıştır.

Ordu Maftası

■ Yeşil Bereliler cinayetlerinden sonra Amerikan Ordusu'nda bu defa da bir «Mafia» rezaleti patlak vermiştir. Amerikan Ordusu'nun en kıdemli başçavuşu Woodridge'in başkanlığında bütün üyeleri subay ve asubaylardan meydana gelen bir çete kurulmuştur. Bu çete, Amerikan ordu kantinlerini haraca bağlamıştır. Kaçak mal satmakta, askerlerin langırt makinelerini boşaltmakta, çalınmış malların ticaretini yaparak milyonlarca dolar kazanmaktadır. Bu Ordu Maftası'nın, sadece Vietnam'da değil, Amerikan askerinin bulunduğu her yerde faaliyetinde bulunduğu bildirilmektedir. «Marademe» adlı cetenin kazandığı paralar da İsviçre bankalarına yatırılmaktadır.

TÖS'e saldırılar

■ Bolvadin'de sağcı grupların devamlı kışkırtmaları üzerine beşyüz kişilik bir saldırgan grubu TÖS Lokali'ni basmışlar, camları çerçeveleri kırarak sonra biri ağır olmak üzere beş öğretmeni yaralamışlardır. Bir süreden beri TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt ile diğer yöneticiler aleyhinde ağır iddialarda bulunan ve öğretmenlerin şikayeti üzerine savcılığa haklarında kovuşturma açılan Milliyetçi Öğretmenler Derneği ve Komünizmle Mücadele Derneği, intikam almak ve gözdağı vermek üzere bu saldırıyı düzenlemişlerdir. Öğretmen Süleyman Güvenir'in sağlık durumu endişe vericidir.

DOĞAN ÖZGÜDEN

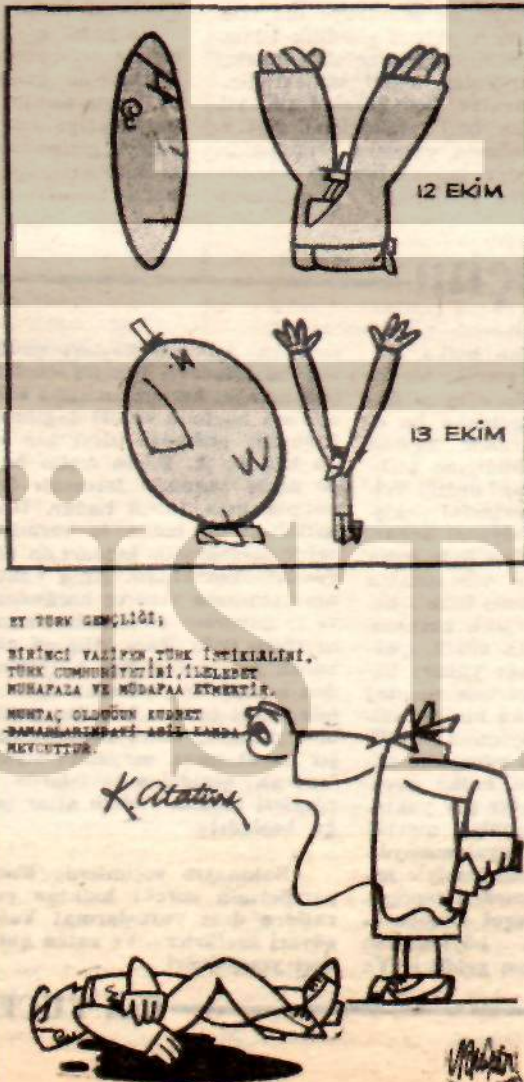
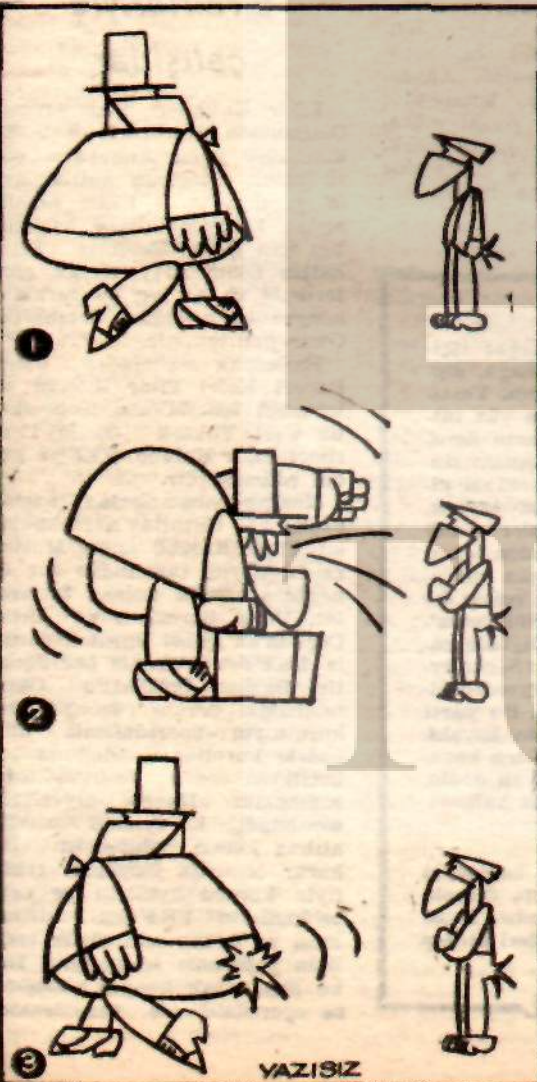
Aybar'la aynı çizgide

S EÇİM kampanyasının son günleri, Türkiye'de sosyalist hareketin önde gelen kişilerine, devlet radyolarında olduğu gibi, günlük gazetelerin manşetlerinde de kamuoyuna seslenebilmeleri imkânını sağlamıştır. Bu imkânı en fazla kullanabilen ise, bulunduğu mevki nedeniyle, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar olmuştur. Aybar, gerek konuşmalarında, gerekse gazetecilerin sorularına verdiği cevaplarında hem sosyalist mücadele, hem de sosyalist hareketin iç mücadeleleri hakkındaki görüşlerini enine boyuna açıklamıştır. Hemen belirtelim ki, Aybar'ın konuşmaları, çoğunlukla, devrimci bir liderin tutarlı çizgisinden uzaktır, yanlıştır, ve maalesef bazı tahriflerle doludur. Ama gerek Aybar'ın, gerekse son dakikaya kadar kendisiyle beraber olan yöneticilerin demeçlerini bir kelimeler yığını olarak ele almaktansa, bugüne kadarki tutumlarıyla ve bu tutumun ürünü olan seçim sonuçlarıyla birlikte değerlendirmek daha gerçekçi bir davranış olacaktır. Bu itibarla bu hafta sadece Aybar'ın tutumunu tesbitle yetiniyor ve eleştirileri bundan sonraki sayılarımıza bırakıyoruz. Ve inaniyoruz ki, seçimden sonraki dönemde sosyalist hareketin devrimci bir çizgiye oturtulması ve Türkiye'nin devrimci güçlerine önderlik edecek duruma gelmesi, bu eleştirilerin hiçbir tereddüde kapılmadan cesaretle yapılmasına bağlıdır.

S EÇİM kampanyası sırasında gazete manşetlerinde konuşabilmek imkânına kavuşan sosyalistlerden bir diğeri de, Türkiye'nin henüz «millî demokratik devrim» aşamasında bulunduğu tezini ısrarla savunan Mihri Belli olmuştur. Belli'ye göre, Türkiye henüz anti - kapitalist mücadele aşamasında değildir, öncelikle anti - feodal ve anti - emperyalist bir mücadele verilmesi gerekmektedir. Küçük burjuva iktidarlarının getirdiği faşist kanunlar yüzünden yıllarca hapis hanelerde yatan ve parti çalışmalarına katılmak haklarından yoksun edilen Sayın Belli, anti - feodal ve anti - emperyalist mücadelenin ancak küçük burjuvazi ile proletaryanın ittifakı sayesinde başarıya ulaştırılabileceği görüşündedir. Ancak, Belli'nin Milliyet'teki cevapları, bir karamsarlığın ifadesini de içinde taşımaktadır. Zira küçük burjuvazinin partisi olarak görmek istediği CHP'ye bağladığı bütün umutlar kırılmıştır. «Seçimlere giderken gördük ki, ortanın solu, düzen değişmesi sloganı ortaya atılırken düzenin değişmesine karşı olan en gerici unsurlar liste başlarını işgal etmişlerdir. Ortanın Solu işi bu yüzden ciddiye alınamaz. Arkası gelmemiştir bu işin...» demektedir. Belli'nin ittifakın öteki kanadını teşkil eden proletaryanın siyasal örgütü TIP üzerine görüşleri de menfidir. «Türkiye'deki yarım yüz yıllık sosyalist birikimi» temsil eden Türkiye İşçi Partisi'nde bugün bir diktatörlük düzeni olduğunu, bir sosyalist partiye yakışan demokratik ilkelerin hiçbirinin uygulanmadığını, en iyi militanların saflardan kovulduğunu, bu halyle de partinin sosyalist kimlikten uzaklaştığını söylemektedir.

B UTUN görüşlerinde kendisiyle beraber olmasak da, Mihri Belli'nin demokratik ilkelerin uygulanmaması ve bu nedenle partinin sosyalist kimlikten uzaklaştırılması yönünden TIP yöneticilerine yönelttiği eleştirilere yüzde yüz katılmaktayız. Naal olmasın ki, bu derginin kurucularından ikisi, MDD'ci kardeşlerimizden bazılarının Aybarla ortak sorumluluk taşıdığı bir dönemde demokratik ilkeler çiğnenerek sosyalist örgütten ilk önce tasfiye edilmiş kişilerdir. ANT, tasfiyesi söz konusu olanlarla görüş birliğinde olmasa da, partideki bütün antidemokratik tasfiye hareketlerine daima keskinlikle karşı çıkmıştır ve çıkmaya da devam etmektedir. Ne var ki, Sayın Belli'nin demecinin yayınlandığı gün gazetelerde çıkan bir başka haber, kendisiyle aynı safta görünen grupların demokratik ilkelere saygısı konusunda ciddi endişeler uyandırmıştır. MDD'cilerin hakim bulunduğu bir sosyalist örgüt olan FKE'nin olağanüstü kongresinde, devrimcilik sınavını gereğinde polisle karşı karşıya, gereğinde hapis hanelere yatarak vermiş üç gençlik lideri, savunmaları dahi alınmadan «tepeden inme» bir kararla ihraç edilmişlerdir. Belli'nin beraber kalem mücadelesi yaptığı kişiler ise, sosyalist örgüte yakışmayan bu karar karşısında en azından şüphe duymuşlardır. Kongreye katılan MDD'ci grupların dahi birbirlerini oportünistlikle suçladıkları bir ortamda, üç devrimcinin ihracının haklılığına kimi inandırabileceklerdir? Evet, seçimden sonra sosyalistlerin asgari demokratik ilkeler çerçevesinde birleşmeleri gerekiyor. Ama bu antidemokratik tutumları ile MDD'ciler daha başlangıçta kötü bir sınav vermişlerdir. Ve maalesef bir yerde Aybar'la aynı çizgiye gelmişlerdir.

• GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

İY TÜRK GENÇLİĞİ:
BİRİNCİ YALÇIN, TÜRK İNKİSALİNİ,
TÜRK CUMHURİYETİNİ, İLELEBİLİR
MURAPAZA VE MURAPAZA ETMEKTİR.
MURTAÇ OLDUĞUN KENDİ
BANAŞARIMPAZI ADI LARDA
MEYDANLARI.

Seçimden sonra mücadele daha siddetlenecek!

DERGİMİZİN bu sayısı piyasaya çıktığı sırada, bütün Türkiye'de milletvekili genel seçimleri yapılmış ve önmümüzdeki dört yıl Türkiye'yi yönetecek yasama meclisinin kadrosu belirlenmiş olacaktır. Baskıya girdiğimiz sırada henüz seçim başlamamış olduğu için, sonuçları bu sayıda vermeyiz mümkün olamamıştır. Gelecek sayıda seçim sonuçları enine boyuna incelenerek geniş bir değerlendirme yapılacaktır.

Seçim sonunda ister AP tek başına iktidara gelsin, ister koalisyon kurulsun, Türkiye önmümüzdeki dört beş yıl içerisinde çok önemli gelişmelere sahne olacaktır. Dış koşullar bakımından bu gelişmelerin neler olabileceğini, arkadaşlarımız Mekan Göncü, ayrıntılı şekilde ANT'nin orta sayfalarında değerlendirmekte, Türkiye'yi bekleyen tehlikeleri ortaya koymaktadır.

İçerde ise, bu seçimlere bağimsız olarak katılan ve bir bakıma Anadolu burjuvasının siyasi sözcülüğünü yapan Necmeddin Erbakan Grubu'nun, milletvekilli çıkarsın çıkarmasın, seçimden sonra Türkiye'de önemli kaynaşmalara sebep olacağı ve Türkiye'nin en büyük partisi içinde bölünmelerin daha kesin bir hal alacağı muhakkaktır. Büyük ihtimal, Necmeddin Erbakan grubunun, Adalet Partisi içerisindeki ümetçi gruplarla ittibat kurarak Demirel'i iktidarsız iktidara durumuna düşürmesidir. Hatta, Erbakan, Demirel'in AP'si karşısında bir mukaddesatçı ve memleketçi partiden dahi söz etmektedir. Necmeddin Erbakan bugün milletvekilli olamasa bile, sömürden büyük pay almadığı için komprador burjuvaziye dış bileyen ve islami kitleleri de şimdilik peşinde sürükleyen Anadolu burjuvası, bu savası ergeç kesin şekilde verecektir. Bu ödüne geçilmesi mümkün olmayan diyalektik bir gelişmedir.

Adalet Partisi içerisindeki bu

gruplaşmalar, şüphesiz pusuda bekleyen CHP için de büyük bir fırsat yaratmaktadır. Bilindiği gibi, CHP, özellikle Amerika ile diyalog kurduktan sonra, bir yıldan beri Adalet Partisi'ni kendisiyle koalisyona mecbur etmek için çeşitli çarelere başvurmuş, İnönü işi Bayar'la kucağına kadar varırmıştır. Bu hesapların tutmaması ve 12 Ekim seçimlerinde AP'nin tek başına iktidara gelmesi halinde dahi CHP boş durmayacak ve yukarıda sözünü ettiğimiz gruplaşma, hattâ bölünmelerinden yararlanarak Adalet Partisi'ni en kısa zamanda tekrar koalisyona zorlamak için yeni tertiplere girecektir. Seçimden sonra yapılması kaçınılmaz hale gelen devalüasyon da, CHP için bir başka imkan hazırlamaktadır. Devalüasyon sonucunda büyük ekonomik yıkıma uğrayacak kitlelerin tepkisini de istismar edecek olan CHP, büyük bir ihtimalle, bir yıl geçmeden AP'yi yeni seçime gitmeye zorlayacaktır. Bu plan, aylarca önce, Paşa'nın gayriresmi sözcüsü Metin Tokar tarafından bir günlük gazetedeki açıklanmış bulunuyordu.

Şüphesiz, tek başına AP iktidarı yada bir AP-CHP koalisyonu Türkiye'deki çıkarlarının devamı için siyasi istikrarı şart gören Amerikan emperyalizmi tarafından benimsenebilecek formüllerdir.

Nitekim, Amerika'dan lezetle hareket ettikten sonra artık hiç şüphe edilmeyen CHP Lideri İnönü, bir koalisyon halinde memleketin istikrarsızlığı ve huzursuzluğu sürüklenmesini ileri süren Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a şiddetle tepki göstermiş ve «Sayın cumhurbaşkanımızın tecrübelerine dayanarak, koalisyon hükümetlerinden şikayetçi olduğumu söylemesi üzerine, yanlış anlamalar yayılmakta olduğunu görüyoruz. İnönü ahlında, koalisyon teşkilinde ve idaresinde güçlük vardır. Fakat bu güçlük, demokratik re-

jimün kaçınılması mümkün olmayan özelliklerindedir. Bazen oyların karşılığı oram yüzünden, hükümet kurma ve idare yürütmek güçleşir. Fakat bu güçlük, demokrasi olmayan ülkelerde insanı çaresiz yollara sürükler. Demokratik rejimlerde her güçlüğü çaresi vardır. Seçim oranları ne olursa olsun, sorumluluğunu bilen siyaset adamları yetmiş ülkelerde devletini kaderini selamette yürütmek çaresi mutlaka bulunur.» demıştır.

Koalisyonlu selamet dönemi'nin sorumluluğunu bilen siyaset adamı ise, hiç şüphesiz Paşa'nın kendisidir. Ve Paşa'nın, iktidarın tadını bir kez daha tatırmak için, bütün güçlüklerine rağmen Amerika'nın çizdiği çerçeve dahilinde bir koalisyon oyunu oynayacağından şüphe edilmemelidir. Bu bakımdan, önmümüzdeki dönem ana muhalefet partisi, AP iktidarını amaçsızca eleştirilene hedef tutacaktır.

Ancak Amerika bakımından pozitif görünün bu ihtimallerin negatif yanları da ihmal edilmemek gerekir.

Sender Divitçioğlu'nun bu hafta ANT'ta bilimsel olarak izah ettiği gibi AP'yi parçalaması mümkün. Mukadderatçılar hareketinin gövdesini, yabancılaşmaya ve sömürüye dış bileyen ve tepkileri şimdilik islami vatandaşlar teşkil etmektedir.

Türkiye sol hareketinin yıllardan beri bilinçlendirdiği emekçilerin yanısıra, mukaddesatçılar hareketinin de kendiliğinden komprador kapitalizmi-

ne ve işbirlikçi bürokratlara karşı gün geçtikçe daha sert bir muhalefet cephesi teşkil ettiği, ahlında bir sol hareketin potansiyelini meydana getirdiği dikkate alınırsa, önmümüzdeki dört beş yıl içerisinde Amerikan emperyalizminin ve yerli işbirlikçilerinin çıkarları ciddi bir tehditle karşı karşıya kalacaktır.

Emperyalizme ve komprador kapitalizme karşı muhalefetin bu şekilde şiddetlenmesi ve hele bir devalüasyon halinde sömür düzenini sarsıcı bir dinamizme kavuşması karşısında, Amerika'nın tek başına AP iktidarı yada bir AP-CHP koalisyonu ile yetinmeyeceği, bu formüllerle Türkiye'deki çıkarlarını garantiye görmeyeceği de muhakkaktır.

Ortadoğu'da kuvvet dengesi kendisi aleyhine değişen ve Türkiye'den başka köprübaşı kalmayan Amerikan emperyalizminin, bu halk muhalefeti karşısında başka formüller düşünmesi, hattâ bunun planlarını şimdiden hazırlanmış olması, Endonezya ve Yunanistan deneyimlerini iyi incelemiş olanlar için hiç de uzak ihtimal değildir. Ve yine kuvvetle muhtemeldir ki, Washington, bu aşgılı planların uygulanmasında kimlerin rol alabileceğini de şimdiden tesbit etmiştir.

Ne yazık ki, parlamenter mücadele ortamının sol hareketin Türkiye'de gelişmesine, Anadolu burjuvasının da komprador burjuvaziye karşı siyasi mücadeleye girişmesine, hattâ emekçi kitleleri sömür düzenine karşı kışkırtılmasına imkan ha-

zırladığını görmezlikten gelen bir kısım sözcümüne sosyalistler, parlamento dışı muhalefet edebiyatıyla, ahlında Amerika'nın bu planları uygulamasını kolaylaştırmakta, bu planın uygulanmasında rol alan, büyük bir ihtimalle «sol» gösterip «sağ» vurmak misyonunu üstlenen tepeden imcelilere imkan hazırlamaktadırlar.

Gerçek sosyalistler, seçim sonrasının gelişmelerini değerlendirirken ve tutum takınırken, asla aceleci davranmamak, yukarıdaki olumsuz ihtimalleri de göz önünde tutmak, emperyalizmin oyununa gelmemek için son derece dikkatli olmak zorundadırlar.

FKF Kongresin'de MDD'ciler birbirleriyle çatıştılar

Fikir Kulüpleri Federasyonu Olağanüstü Kurultayı 9.10 Ekim 1969 günü Ankara'da yulü aşkın delegenin katılımıyla yapılmıştır. 9 Ekim sabahı açılan kongrede divan başkanlığı için Bora Gözen ve Selahattin Okur aday olarak gösterilmiş ve az bir oy farkıyla kongre başkanlığına Selahattin Okur getirilmiştir.

Başkanlık seçiminden sonra Robert Kolej Fikir Kulübü ve İstanbul Işık Mimar Mühendislik Özel Yüksek Okulu Devrimci Fikir Kulübü, FKF'ye kabul edilmişlerdir.

Kongre çalışmalarına başlar başlamaz, Kurultay'a Hukuklular Fikir Kulübü adına Mustafa L. Kıyıcı tarafından bir önerge verilerek Osman S. Arolat, Veysel Sarısözen ve Sıtkı Coşkun'un genel kurul kararına FKF'den atılması önerilmiştir. Başkan Selahattin Okur temizliğin devam edeceğini, bu kurultayın «oportünizmle mücadele kurultayı» olduğunu belirttikten sonra önergeyi oya sunmuştur. «Hayır» diyenlerin sorulmadığı bu oylama sonunda atılma kararı alınmıştır. Bu karar sonunda başkanın teklifiyle kurucu üyelerin ve eski başkanların FKF'den temizlenmesi ve bunun için tüzük tadilinin yapılması istenmiştir. Buna dayanarak kongre gündemine oportünistlerin temizlenme-

Bu Seçim O Biçim Seçim

Sonu daha alınmamış sonuçları ne olursa olsun, şurası şimdiden belli oldu ki, 12 Ekim seçimleri 1946'dan bu yana ortağı zangırdan, o ilkin işbilir, sonra da işbirlikçi kentsoylunun halk yığınlarını ardından sürüklemeye gücünü gayri yitirdiğini saptıracak, bu bakımdan da yakın tarihimiz dönüm noktalarından biri sayılacaktır. Arabacı gine borç kurbacını cakayla şaklatmış, kıratını gine beylik ve yemlik vaatleriyle haydalanmış, ama bu sefer arabayı eskisi gibi nurlu karanlıklara doğru şimşekleyecek yerde, yerinden bile doğru dürüst oynatamamıştır.

Halkın bu ilginç ilgisizliği, çöşkusüzlüğü siyasadan sıkı sıyrıldığı anlamına gelmek şöyle dursun, tersine, sınıf bilinci yıllardır taşlaştırmış olan afsundan en sonunda silindiğinin, ve yeni bir uyanış ve arayış içinde olduğunun kanıtıdır. D.P.'nin geril halesi, Adalet Partisi'nin Adalet Mülkünü Temelidir buyruksözünü tahta perdedip, ardından Sosyal Adalet'siz mülkiyeti adaletin temeli kılmağa çalıştığı, ağırdan da olsa, artık anlaşılabilir.

D.P., Anadolu'yu dış sömürüye pazarlamak için Amerikan buldozerleriyle açt-

ğı temel - yatırım yollarından halka, bir damla da olsa, geçici bir gençlik, bir ferahlık ulaştırabilmiştir. Ahlında zengini daha zengin etmek üzere şingalananan bu ekonomik canlanmadan fakarının ağzına çalınan bir parmak balı alabildiğine tatılaştırılan sey, milletin eli - aman! dediği Tek Parti sultasından kurtuluş sevinçini pekiştiren demokratik haklar ve siyasal özgürlüktü. D.P.'nin bal - ayı ondan öyle uzun sürdü. Oysa A. P. 27 Mayıs varıtasından sonra tadı damaklarında kalmış balı - babanın anısına yaslanıp iş başına kurulduğunda, halka avcunu yalamak düştü. Çünki temel - yatırımların aşağı yukarı bütünlenmiş olan ve o temel üzerinde montaj sanayiini yükseltmekten başka bir şey düşünmeyen işbirlikçi kentsoylunun, milli bir sanayi kurmağı cibilliyeti gereğince aklından geçirmeyeceğine göre, halka vereceği yada vermek isteyeceği bir şey yoktu. A.P.'den beklediği görev, yığınları mevzüt sekeriyle ve kızıl kartorona oyalamasıydı.

Gelgelelim hava - cıva merhemiyile üstü örtülen yaralar çok geçmeden tepesi verdi. Yığınları mavalla meşgul etmeğe zencenler kentlerde fabrika, köylülerde toprak isgalleriyle yüz - yüze geldiler. Ve

sırıtkan A.P.'nin kışları çatılmağa; işçiler, köylüler ve gençler coplanmağa, dipçiklenmeğe, kursunlanmağa başladı. Yassıada'nın hüznünlü sisleri dağılmağa yüz tuttuğunda, ardından sivri bir adamın deruğu belirdi. A. P.'nin seçim beyannamesinde açığa vurduğu fermanlı demokrasi nityetini kısa tarihi budur. Halka toprak, halka kredi, halka iş verimiyenler şimdi artık demokratik hakları da elinden almamışa davranmaktadır. Ama yaklaşan buhranın kokusunu alan ve korkusunu çeken dış ve iç gâvurlar, elbet mülahham Süleyman'ın Harp İlâhı Mars kışkırtma girdiğinde çabucak mars olacağını biliyorlar. Seçimlerden sonra, bir yıl kadar daha seyredeceğimiz hapıs tavlasi bu olsa gerek. Bu parti biter bitmez, tahki, koalisyonlarda kovalasır kovalasın, meydanı siyasetten kovalanacak! Şimdiden tavlalarda siyah donlu, eğerleri kakma yıldızlı atlar şaha kalkmağa başladı!

Bakmayın seçimlerde öbür kentsoylu partilerinin suretli halktan kapıp, demokrasiden dem vuruşlarına! Yakındır, bepsüsvari kesilirler... Ve zaten gidişleri öteden beri yengeçvâri...

Can YÜCEL

Küçük burjuva kuyrukçuları, dinleyin!

GEÇEN sayıdaki yazımızda, İÜTB Kongresi'ndeki genel çizgiyi ve kalkından ilkeleri belirlemiştik. Bu yazıda ise yöneltilen ana eleştirileri cevaplayacağız:

1 — Kongrede sosyalist delegasyon yöneticilerinin ilkesiz ittifaklara yönelecekleri iddia edilmiştir. İlk yazımızda dayandığımız ilkeleri açıklamıştık. Bunlara uygunda davranılmıştır. İktisat delegasyonu ve daha sonra İÜTB yönetimi kurulu üyelerinin seçiminde İktisat adına yönetim kuruluna seçilen üyeler ve kongre boyunca dört sosyalist delegasyon tarafından işlenen fikirler incelendiğinde, Sosyal Demokrat güçlere karşı uygulanan politika açıkça görülecektir. Kongre boyunca Sosyal Demokrat gençlik unsurlarının önderleriyle ilişkiler sürdürülmüştür.

Kongre süresince sağcı gruplarla olan ilişkilerin niteliği ise açıktır. Bugünkü somut durumlarda, kendi içlerindeki bütün çelişmelerden yararlanma temeline dayanan günlük taktiklerin uygulanmasından ibarettir. Kongre başkanlığı konusundaki tutum budur. Sosyalist delegasyonların yöneticileri çelişme keskinleştikçe bu tip anlık anlaşmaların dahi olamayacağını bilmekteydiler. Bunun içindir ki, kongre ilerledikçe, yani seçime yaklaştıkça, çalışmalarını karşı delegasyonlara sosyalistleri sızdırma ve Sosyal Demokrat unsurlarla anlaşmaya yönelttiler. Nitekim hukuk delegasyonuna üç sosyalist arkadaşımız sızdı. Ve bu delegasyondaki Sosyal Demokrat unsurların da desteği alındı. Öte yandan, Edebiyat delegasyonuna dört sosyalist arkadaşımız sızdırıldı. Fen delegasyonu da sürdürülen ilişkiler ve diğer çalışmaların da etkisiyle delegasyonda devrimciler çoğunluğu sağladılar. (Bu konuda esas çaba elbetteki Fen Fakültesi sosyalist arkadaşlarımızdır.)

Bu noktada bizim soracak sorumuz vardır. Bir çok işler yaptıklarını söyleyen bu beyler, neden acaba bunların bir tekli hakkında dahi sosyalist delegasyon yöneticilerini haberdar etmemişlerdir. En azından kongre başkanlığı seçiminin aşamalı Fen delegasyonundan yedi oy girmişini söyleyen Ömer Güven, Emver Nalbantoğlu arkadaşlarımız bu bilgilerini ve temalarını kongreden önce ve kongre sabahı birçok kez sorunlarına rağmen neden bize aktarmamışlardır. Görülmektedir ki, beyler elde ettikleri bir kısım bilgileri sosyalist delegasyon yöneticilerine aktarmaktan kaçınmışlardır. Ve daha sonra da vermedikleri bu bilgileri esas alarak eleştirilere girmişlerdir. Yani açıkça kasıtlı davranmışlardır. Çünkü onlarca önemli olan, kongreyi sosyalistlerin kazanması değil, kendi klik mücadeleleridir. Bunun için de sosyalistlerin adayına karşı kongre öncesinde niteliği bizzet bilinen, İktisat Fakültesi cemiyet kongresinde ortanın solu ile çalışmış, sonra da gerçek sosyal demokratların insiyatifi dışında bu gruba faşistlerle işbirliği yapmağa götürmeğe çalışmış birisini aday çıkartmağa çalışmışlardır.

2 — Kongrede uygulanan bütün günlük taktikler delegasyon başkanlarının ortak kararlarıyla saptanmıştır. Ve herhalde günlük taktiklerin uygulanacağı ana kadar yöneticiler dışında kimse tarafından

bilinmemesi gerekir. Bunların başarılabilmesi gizliliğine bağlıdır.

Bunun için de Ömer Güven, Sıtkı Coşkun'u, Erdem Hançer'i Nurettin İspir'i de, Ufuk Şehri ile de birlikte görebilir. Bunu Bay Güven nasıl yorumlarsa yorumlar. Ama biz Ömer Güven'i Tıp Fakültesi'nin gerici cemiyet başkanı Nazım Baş ile kolkola onun delegasyonu içinde gördüğümüzde, kongrenin gerici ikinci başkanı Suat Caymaz'la konuşup aday olacağı kulisini yaydığında, herhalde onun çirkin ithamlara varan düşüncelerinden başka şeyler düşünmüştük.

Sosyalist ahlak diye birşey vardır beyler. Ve biraz düşünerek laf etmek vardır. Ama kardeşlerimiz, düşünmekten çok kulaklarına üflenen lafları tekrarlamaya alışkın olduklarından fazla da konuşamıyoruz.

3 — Orman Fakültesi'nin durumu ise açıktır. Bu mesele arkadaşlarımızla her konuşulduğunda, kendileri de Orman Fakültesi'nin hukuki durumuna ilişkin olarak kongreye delege katılmıyacağının kabul etmişlerdir. Ve böyle bir durumda kongre oy potansiyeli lehimizeyken Orman Fakültesi'nin katılmasını yasal olarak doğuracağı aksaklıklar da herkesçe bilinmekte idi. Bu daha kongrenin ilk günü sabahı, fakültesinin eski cemiyet başkanı Fahri Aral ve Fakülte cemiyetinin yöneticileriyle yapılan toplantıda düşünüldükten bu konuda teşebbüse girmemesi ortak olarak karara bağlanmıştı. Buna rağmen, bu konuyu eleştiri temellerinden biri yapmaları, temelsizliklerinin ve kasıtlı tutumlarının en açık delilidir.

4 — Ufuk Şehri'ye İbra verilmemesi delegasyon başkanları tarafından karara alınarak uygulanmıştır. Acaba İbra madde-i görüşüldüğünde, İbra verilmesi için kulis atanlar, İbranın usulsüz olduğuna dair önerge verdirenler kimlerdir? Bu, eleştiricilerin (!) cevaplandırmaları gereken bir sorudur.

Kongreyi izleyenler bilmektedirler ki, sosyalistler mücadeleyi sonuna kadar sürdürmüşlerdir. Ama belli noktalardaki eksik bilgilenmeleri ve tecrübesizlikleri onların belli hatalar yapmalarına sebep olmuştur. Fakat, hiçbir zaman ne ilkesiz davranmışlardır, ne de kavgadan kaçmışlardır.

Bugün İÜTB konusunda yasal açıdan kesin bir haklılık çizgisindedirler. Ve gerçek başkan eylemde de somut olarak belirlendiği gibi Şuayip Dilmen'dir. İÜTB'ne ilişkin kavgaya bitmemiştir. Mahkemelerde ve eylem içerisinde devam edecek ve birçok nokta o zaman ortaya çıkacaktır. Ve gene açıklayacak gerçeklerimiz olacaktır.

Bugün beyler, tahrifçiliklerine ve küçük burjuva safasmalarına devam edebilirler ve edeceklerdir. Ama bu bizi bilimsel sosyalizmin ilkelerine bağlı, yanlışlarımızı ve doğrularımızı değerliyerek sürdürdüğümüz sosyalist kavgamızdan alıkoyamayacaktır. Ve mutlak olan şudur ki, zafer kesenkes küçük burjuva kuyrukçularının değil, işçi sınıfının önderliğindeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgalarının olacaktır.

Sıtkı COŞKUN

FKF'den atılan Arolat, devrimci bir eylemden sonra polisler tarafından götürülürken

FKF'den atılan Sıtkı Coşkun, gençliğin devrimci bir toplantısında konuşurken

FKF'den atılan Veysi Sarısözen, devrimci mücadelelerden sonra hapis-hanede

Radikal küçük burjuva hareketinin olması beklenmelidir. Küçük burjuvazinin devrimci atılımı kabarcıktır... Oportünizm yenildikçe kendini başka kılıklarda gösterecektir. Ve bu bir Sol sapma olarak belirmektedir. Meselâ TÖS kurultayında Ecevit'in yuhalanması, ODTÜ'deki olaylar, millî cepheyi kurmayı engelleyen davranışlarımız olmuştur. Bazı kışkırtıcı hanet etmesi olabilir. Ama bunun kitlelere böylesi yanlış eylemlerle aksettirilmesi düşünülemez. Gerçek sosyal demokrat kitleler böyle eylemler yüzünden karışmazlar.

ŞAHİN ALPAY: «... FKF marksist bir örgüt değildir. Bu ancak parti olabilir. FKF asker-sivil aydın zümresinin gençlik kesiminden gelen kişilerden oluşmaktadır.

«Birden savı olarak çoğalma-mıza rağmen biline alanında yeterli olamamışızdır. Galebe-mizi sağlam temellere oturtamam, yanlışlara karşı mücadele açamam. Hem proleter hareketini örgütüne kavuşturmak, hem de millî cephe politikasını yürütmek gereklidir. Bunun için sol sapsımlara karşı dikkatli ol-malıyız.

MÜNİR AKTOLGA: «MDD' ve evet, ama nasıl olacak? MDD gevezelikle olmayacaktır. Taktikler ve mücadele metodları nedir? Kitleler soyut olarak emperyalizmle dövmüşler. Onun yüzündeki maskeyi bizim indir-memiz gerekir. Türkiye'yi bek-liyen iki kriz kitleleri hareket-lendirmektedir. Çok yönlü mü-cadeleye hazırlanmalıyız. İşçi-Köylü romantizminden çıkma-lıdır. TİP'i desteklemek yanlıştır. Gerici parlamenterizme «hayır» diyoruz... Millî cephe küçük burjuvazinin yanlış eylemlerin pohpohlamasıdır. Proleteryanın örgütlü hareketin her anında ve her dönemde kur-ulabilir. Kimse kitleler adına millî cephe yetkisine sahip de-gildir. Sol Kemalistlerle prole-ter sosyalistler arasında güçbir-liği yapılamaz. Yok böyle hika-ye MDD küçük burjuva politi-kacılarına alet olamaz.»

ÖMER ÖZER TURGUT: «Örgütlenmeyle millî cephenin ayrı yürütüleceğini kimse söy-lememektedir. İstanbul'da oportünizmle mücadele yanlış yürü-tülmüştür. Dağınıklıklara yol açmıştır. Mustafa Kıyıcı'nın ka-bul edilen önergesi bu sebepten yanlıştır. Sağ sapsmaya uğra-yanlar da dahil bütün gençlerle

birlikte açık tartışma yapılma-lıdır.»

MAHİR ÇAYAN: «Kemaliz-mi sağ sol diye ayırmak yan-lıstır. Kemalizm millî kurtuluş-çuluktur. Sağ kanat küçük burjuva reformistleri ve emperyalizmin hüküm altındadır. Bura-da yapılan konuşmalarda dev-rimci terörle anarşizm birbirine karıştırılmaktadır. Kişiliklerin-de devrim yapamayanlar dev-rimci olamazlar.»

Çayan'ın bu konuşması sı-ra-sında Doğu Perinçek'i hedef al-ması iki grup arasında çatışma-lara sebep olmuş ve Perinçek konuşmakta olan Mahir Çayan'a küfürle saldırmak istemiştir. Çayan, bu hareket karşısında konuşmasını aynı çizgide sür-dürmüş ve yaptığı safasmalara yenilerini de ekleyerek küfür-den immiştir. Daha sonra Doğu Perinçek bir konuşma yapmış-tır.

PERİNÇEK: «... Örgütler,

kitleler içinde çalışmanın gere-gini anlamamak biz gençler a-rasında yeni sapsımlara sebep olmuştur. Demir Döküm'de 1500, Ereğli'de 4000 işçi grevde-ken, ortada olmamak kullen o-portünizmdir. İstanbul'da hare-ket berekettedir, denerek yapılan bir boykot hareketi sol sapsı-mının aynı zamanda teori düşman-lığının örneğidir.»

Konuşmanın bu noktasında Doğu Perinçek'e delegeler ara-sından laf atmalar olmuş ve Pe-rinçek, «Bana safasınlar, müte-kallat devrimcilerdir. İcazetli so-syalizm yapmaktadırlar.» demiş-tir.

ATILLA SARP: «... Elline ke-lepçe değmemiş biri icazetten bahsedemez. FKF proleteryanın politik örgütünün bazı görevle-rini de yüklenmiştir. Birinci görevimiz gençliği örgütlemek-tir.»

Sarp'ın bu konuşması içinde

ve bundan sonra yapılan eleştirilerde Aydın'ın grubuna ODTÜ'den ve İstanbul'dan gelen bazı delegeler şiddetle çatmışlardır. Fakat buna rağmen yapılan seçimlerde gruplar ayrı listeler çıkarmıyarak tek listede birleşmişler ve oybirliğiyle Atilla Sarp'ı FKF genel başkanlığına seçmişlerdir.

Diğer taraftan FKF kurucu üyeleri ve eski yöneticilerinden 75 kişilik bir grup, kongredeki üye atmaları da göz önüne alarak ve FKF'nin amaçlarından saptığını ileri sürerek örgütten istifa etmişlerdir. İstifa edenler adına yaptığı açıklamada Asuman Erdost «FKF amaçlarındadan saparak sosyalist öz ve niteliğini yitirmiştir. FKF artık işçi ve köylülerin örgütlenmesine yardımcı olmayı amaç edinen gençlerin örgütü değildir. Artık FKF'de gençlik hareketleri sosyalist hareketlere kanallize edilmemektedir.» demiştir.

Yuva yıkan, gençleri öldüren polislere halkın verdiği isim «Katil polis».

İSTANBUL'DA GECEKONDU HALKI YÜRÜDÜ

Süleyman BALKAN

7 - Ekim - 1969 günü Ölmeydanı'nın Örnektepe semti sakinlerinin yuvaları Beyoğlu Emniyet Amirliği tarafından bağlarına yıkıldı. Hınıs'ta, Varto'da, depremde evleri yıkıldığı için göç edip İstanbul'a gelenler «Varto depreminde bu yana yaşamadıkları bir korkuyu yaşadılar. Hem bu sefer tanrıının ellerinin yerini kulların eli almıştı. Emniyet amiri bile giydiği amele elbisesiyle durmamacasına ev yaktı. Hınıs'lı Mehmet Polat, Hüseyin Çiftçi, Mehmet Polat ve diğerleri evsiz kaldılar. Önerilerine gelene mertlerini anlattılar. Kocaman koltuklardaki yönetici beyler dinlemeyince gençlerle birlik oldular. Vilayete yürüyüp hallarını anlattılar.

— Zulüm büyük. Zulüm büyük. 12 nüfusum var. Elektro işçisiyim. Üç gündür işe gidemedim. Beni işten atmışlardır. Dün polisler bin mermi yaktılar. Büyük zulüm yaptılar. Evlerimizi biz içerdeyken yaktılar.

— Kaymakam geldi. Yıkacagız, dedi. Vatandaş değil miyiz, ne yaptık ta bu halleri başımıza getirmek istersiniz, dedik. Ayak diredik, şikayet ederiz, dedik. Bildiginize şikayet edin, dediler. Dinlemediler bile.

— Koca kaymakam ne yaptığını bilmezse ne olur. — Bunu o büyük adamlar yaptı. Zenginlerin adamı valiler, kaymakamlar fakirin halini düşünmüyener yaptı. Tapumuz var dedik, vergi veriyoz dedik dinlemediler.

— Biziz durur sandılar. Gençlerle birlik olup vilayete yürüdük, anlattık dedimizi. Bildirdik halimizi. Vali bey bakarsa bakar. Yoksa biz durmayız. Evsiz yurt-suz adamı mı olur?

— Yataktan başka sağlam şey kalmadı. Hergeyi bu zalimler kurdılar.

— Yık, yık bunun sonu neye varacak.

— Halbuseki bizim vergilerimizle geçinmiyorlar. Yaktıkları kurşunların, kullandıkları tabancanın, alt-larındaki arabanın, boğazlarından geçen ekmeğin parasını biz ödüyoruz...

— Ev bizim değilse belediye 66 yıldan bu yana bizden niye vergi aldı, Beni 3000 lira borçlandırdı. Biz de bu vatanın evladız. Ben sınırda askerlik yaptım...

Kızıyorlar. Sinirleniyorlar. Küfrediyorlar. Hep evlerini yeniden kurmak, yeniden gecekondularının rahatını - rahatına kavuşmak istiyorlar. Yoksa, yoksa... diyorlar.

— Bu kapı da kapandıysa bize, İstanbul da almazsa bizi boğrına, bizi denize döksünler bitsin bu iş. Atamazlarsa biz mutlaka kondularımızı yeniden kuracağız!

Örnektepe'de evleri yıkılan gecekonduların sakinleri yaptıkları yürüyüş sırasında vilayet önünde.

YAKIN tarihimizde anlaşılması gerçek-ten güç olan mesele 1950'lerin Demokrat Partisi'nin ve 1960 hükümet darbesinin etkisinde Adalet Partisi'nin kazandıkları başarılarıdır. Meseleyi anlamaktaki güçlük şu sebepten ileri gelmektedir: Genellikle emperyalizmle işbirlikçi ve kapitalist iktisadi sistemi savunan, henüz oluşmakta olan bir kent ve kır burjuvazisi, kendisi hakim sınıf olduğu halde, nasıl olup da tüm emekçi kitlelerini temsil eden halk ile ittifak kurarak iktidarı ele geçirmiştir.

Meselenin çözülmesi için 1950'lerden beriye gidip, Cumhuriyetin kuruluşundan sonraki otuz yıllık dönem içinde Türk toplumundaki sınıf gelişmesi ve ilişkilerini kısaca incelemek gereklidir. Öyle sanıyoruz ki, bu incelemede elde edilecek sonuçlar, aynı zamanda, günümüzün Türk toplumunda gelişmekte olan sosyalizm ve mukaddesatçılık gibi belli - baskı hareketlerin anlaşılmasında da temel teşkil edebilecektir.

1. Cumhuriyet Halk Partisi döneminde Türk toplumundaki hakim sınıf üç zümreden oluşan karmaşık bir birleşim gösterir. Bu üçlü hakim zümre sırasıyla, devleti temsil eden asker ve sivil bürokratlar, ticaret ve bir miktar finans burjuvazisi ve büyük toprak sahipleridir (ki o dönemde sadece ağa ve egraftan müteşekkildir).

Bu dönemde, özel kesimde sanayi hemen hemen kurulmadığından (sadece bir kısım yoğun mal-ları sanayi) sermayeden güç alan bir burjuvazi gelişmemiş ve tarım kesiminde faal nüfusun ezici bir çoğunluğu kendi toprakları üzerinde çalıştırdan, büyük toprak sahiplerinin tek hakim sınıfı kurma olanağı gerçekleştirememiştir. Bu durumda devlet, XIX. Yüzyıl Osmanlı toplumsal bünyesinde olduğu gibi, iki hakim zümre arasında bir denge unsuru olarak kalmıştır. Devleti ele geçirebilecek hakim zümrelerin nisbi güçsüzlüğü devletin bir nazım - devlet olarak kalmasını gerektirmiş, asker ve sivil bürokratların varlığı devletin ve milletin bekası için önşart olarak kabul edilmiştir. Hakim zümrelerden nisbeten bağımsız olan bu devlet ise, İstiklal Savaşı gibi kurtuluş mücadelesinin önderliğini yapan asker bürokratları, devlet aygıtının dayanağı olan sivil bürokratlar tarafından temsil edilebilmiştir.

Devletin nezareti altında varlığını sürdüren bu iki hakim zümre karşısında halk «tabakası» tâbi sınıfı temsil ediyordu. Halk tabakası kendi içinde sanayi işçileri, tarımda çalışan faal nüfus ve esnaf olarak farklılaşmış olmakla beraber, herbirinin ortaklaşa özelliği, değeri yaratmaları ve dolayısıyla yaratılan artık - ürünü (artık - değeri) hakim sınıfa kaptırmalarıdır. Fakat, sanayinin henüz kurulmamış olduğundan dolayı işçi zümresinin zayıflığı, tarım kesiminde dağıntık köylerde oturan köylünün içine kapanıklığı ve Anadolu esnafının küçük üretim şartlarının gerekliliği bu tabakanın devlete ağırlığını koymasını önlemiştir. Bununla beraber, üretilen artık - değerin ancak halk tarafından yaratıldığını bilen bu bağımsız devlet, halka açık olduğuna da söylemekten hiç bir zaman geri kalmamıştır. Ama, gerçekte, «halkçılık» adı altında girilen faaliyetlerin hiçbirinde işçi, köylü ve esnafın iktisadi refahını artırıcı bir nitelik yoktur.

İşte bu dönemdedir ki, «Sınıfsız Türk toplumu» düsturu cerhedilmez bir gerçek olarak sunulmaktadır. Ashında, burjuvazi ve büyük toprak sahiplerini saflarına alan devlet ve bu devleti temsil eden asker ve sivil bürokratlar, hakim zümre olarak, XIX. Yüzyıldan tevarüs edilen üretim ve sınıf ilişkilerini değiştirmeye düşünmüyorlardı. Köylü karşısında Osmanlı burjuvazisi ile ayan arasında denge kurarak Osmanlı sarayı ve ricail, kendisini genç cumhuriyetin bürokratlarında yansıtmakta idi. Yani şu farkla ki, bu sefer, XIX. Yüzyıl Avrupa emperyalizminin bir uzantısı olarak karşımıza çıkan Osmanlı burjuvazisi ve aydınlarının etkisi ile, devleti yöneten asker ve sivil bürokratlar, Türk toplumunu açıkça Batı Avrupa medeniyeti modeline göre kaptırmak istiyorlardı. Toplumun sınıfsal bir toplum oluşunun reddi bir yana, bu türk - müslüman toplumun batılı olması lazım geldiği bile iddia edilmisti (*) Tabiatıyla bu durum, Türk toplumunda sömürme olayına dayanan asıl sınıf çelişkilerini, bir de üstü yapı kurumlarındaki zorlamalarla arttırmış ve «ikiçi toplumu» yapısını ziyadesiyle keskinleştirmiştir.

2. Açıklanan toplumsal sınıf ilişkilerinin 1950'ye kadar geçerli olduğunu söyleyelim. Fakat, 1950'den itibaren bu sınıf ilişkilerinin de büyük bir değişiklik olmuş, Türk toplumsal bünyesi temelden sarsılmıştır. Eski bir oyuncu, bur-

juvazi, nesnel iktisadi şartların getirdiği yeni güçlerden yararlanarak, devleti yöneten asker ve sivil bürokratlara rağmen, hakim sınıf içinde sivrili, hükümeti ele geçirmiştir. Bu, Demokrat Parti hareketidir.

Tarihsel olarak 1950'de burjuvazinin egemenlik sürecini hazırlayan nesnel iktisadi şartlar, içsel ve dışsal olmak üzere ikiye ayrılabilir.

İlkin, hakim sınıfa dahil olan devletin, iç ve dış kapitalizmin darbesi altında, sanayileşmeyi sağlayabilmesi için, ilkel sermaye birikimine girişmesinin kaçınılmaz olduğunu söyleyelim. Bununla gözetilen amaç açıktır: Toplumsal sermayenin ortalam organik birleşimini yükselterek toplam artık - değeri arttırmak ve piyasayada piyasa - dış mekânizma ile bu artık-değeri hakim zümrelere, yani burjuvaziye dağıtmak. Kapitalizme geçiş aşamasında bulunan her üretim tarzındaki bağımsız devletin asıl görevi burjuvaziyi yaratmaktır. Nitekim, 1930'larda iki ardıl begyürlük iktisadi planlarla devletin giriştiği sanayileşme çabası da ashında devletin «burjuva yaratma eğişiminin» açık bir belirlisidir. Böylece, toplumsal birikim süreci sonucunda sağlanan toplam artık-değer, bölüşüm sürecinde burjuvaziye maledilerle özel kesimin iktisaden güçlenmesini gerçekleştirmiştir.

İkinci ve yine içsel sebeplere bağlı olarak, II. Dünya Savaşı sırasında, tarımsal ürünlerin nisbi fiyat artışları sonucunda, tarım kesiminde toplanıp, banka aracılığı ile şehir burjuvazisine aktarılan nakdi sermaye birikiminden bahsetmek yerinde olur. Bu olay da, kullanılabilir fonları çoğaltarak milli burjuvazinin iktisadi gücünü arttıran bir etken olmuştur.

Son olarak dışsal sebepleri zikrederim. II. Dünya Savaşı'nın hemen sonunda büyük emperyalist devletlerin Türk ekonomisi ile ilgilenmeye başladığını müşahade ediyoruz. Truman'ın IV Nokta ve Marshall Planı ile başlayan bu ilgi çok geçmeden iktisadi etkilerini göstermeye başlamıştır. Gerek iktisadi yardım, gerek kredi, gerekse iştiraklar şeklinde gelen yabancı sermayenin sermaye birikimine müsbet katkılar olmuştur. (**)

Özetlersek, 1950'den önceki dönemde ve sara-larda, nakdi ve reel sermaye birikiminin gerçekleşmesi ve böylece mülksahibi olan zümrenin (burjuvazinin) güçlenmesi, Türk toplumundaki sınıfsal bünyeyi değiştirecek nesnel iktisadi şartları hazırlamıştır. Gelişmekte olan bu üretim güçleri ile gelecekteki Türk toplumunun büyük dönüşümlere uğrayacağı açıktır.

Nitekim bu gelişme süreci Demokrat Parti'nin kuruluş yılları ile aynı zamana rastlar. Demokrat Parti aslen iki kaynaktan güç almaktaydı: İçerde, ki sermaye birikimi ve dış iktisadi yardım ve krediler. Başlangıçta, daha önce kurulmuş banka sebebiyle yardımı ile toplanan fonlar devlet müdahalesinin asgari olduğu yatırım alanları aramaktaydı. Bu dönemde elinde sermaye bulunduran burjuvazi (kökeni ne olursa olsun) özel teşebbüsün nimetleri ve serbest rekabetin erdemleri üstüne nutuklar ederek, batı kapitalizminin ideolojisini, hakim zümreler arasında nazım görevini vüklenen devletçi devlete karşı kullanmaya başladılar.

Çünkü, bir denge unsuru olup, ilkel sermaye birikimini üstüne alan bu devlete, hakim hale gelen burjuvazinin artık ihtiyacı kalmamıştır. Bundan dolayı da, devletin temsilcileri olan asker ve sivil bürokratların kemalist ideolojisi, yerini kapitalist ideolojive bırakmak zorunda kalmıştır.

Fakat Türk burjuvazisinin yeni bir ideoloji ile pusatlanarak eski devlete, yani Cumhuriyet Halk Partisi'ne karşı açtığı bu cihat, demokratik rejimi yeni benimseven bu ülkede, burjuvazinin halk ile yaptığı bu ittifak olmadan asla gerçekleştiremezdi. Türk toplumunda ise bu ittifakı hazırlayan nesnel şartlar mevcuttu.

Türk halk tabakası sanayi emekçileri, köylüler ve esnaftan müteşekkildir. Bu halk doğrudan üretici olup, toplumsal üretim sürecinde emekleri ile değer ve dolayısı ile artık - değer yaratırlar. 1950'lere tekabül eden dönemde sanayi işçilerinin pek az, köylünün büyük bir kısmının kendi toprakının mülksahibi ortakçılarının varlığı tahlihi nakzetmez. Nihayet ortakçı da, üretimin nesnel şartlarından tamamen kopmamıştır ve esnafın kendi iş aletleri-ne sahip olduğu düşünülürse, bu doğrudan üreticilerin yani değeri yaratan halk tabakasının, Batı kapitalist toplumlarına göre çiziktirilmiş bir işçi sınıfına dahil edilemeyeceği açıktır. Bu tabakanın toplam değeri yarattığı ve yaratılan artık-değeri hakim sınıfa kaptırdığı şüphesizdir ve bundan dolayı da tâbi sınıfı teşkil eder. Fakat ne var ki, Türk toplumunda doğrudan üretici sınıfın, üretimin nesnel şartlardan bütünüyle kopmaması yada bağ-ka bir deyişle üretimin özdeşlenmesi ve yürütülmesinde karar verme yeteneğinin oluşu ve de tarıma

sosyalizminin potansiyeli

Sencer DİVİTÇİOĞLU

dayanan Türk ekonomisinde emek-gücünün yaygın meta niteliği olmayışı, halk tabakasının sömürülme olayını içkin olarak kavramasına engel olmaktadır. Böyle olunca, toplumsal sınıf ilişkileri emekçiye saydam olarak gözükmemekte, kapitalist üretim tarzının sınıf ilişkilerinin nesneler arasında, ki ilişkilerle dönüştüğü fetişizm, yerini başka toplumsal seviye ve kertelede teşekkül eden yabancılaşmalara bırakmaktadır. Öyle gözükmemektedir ki, Türk toplumunda, din ve gelenek büyük çapta, doğrudan üreticiler ile ürün arasındaki ilişkileri düzenleyen ve sınıf ilişkilerini peçeleyen, toplumsal görüntüler, olaylardır.

Bundan dolayı, 1950'lerdeki Türk halkının asıl gelişikisi, Tabii sınıf olarak, devletin açıkça nazım rolünü alarak somutlandığı hakim sınıfa karşı dikilmek, fakat bu direnç hareketinde görüntülere kapılarak, kendi inançlarına liberal öğretinin anti-laik unsurlarından yararlanarak taviz veren, burjuvazinin kapitalist ideolojisini benimsemektir. Böylece, hakim sınıfın ideolojisi kendi yabancılaşması ile uyumakta, bu ideoloji sanki onun ideolojisi olmaktadır. Türk toplumundaki hakim ve tâbi sınıflar arasındaki ilişkinin, üstyapıda batıl-laik ve türkçü-müslüman olarak yaşanması, tuhaf bir ittifak sonucu, devleti, asker ve sivil bürokratların devleti olmaktan çıkarmış, fakat devleti genellikle emperyalizmle işbirliği yapan batıl eğilimli burjuvaların devleti yapmaya yöneltmiştir. Bu geçici ittifakın subvansiyon ve kredi mekanizmasının sebep olduğu enflasyoncu büyüme süreci ile on yıl süreyle devam ettigine işaret edelim.

1960 hükümet darbesine kadar Demokrat Partinin varoluşunda bu gerçek gizlidir. Burada 1960 darbesini hazırlayan sebepler üzerinde ayrıntıları ile durmayacağız. Yalnız şunu belirtmekle yetinelim ki, bu dönemde burjuvazinin kapitalizmi övgüleri, Türk ekonomisinde kapitalizmin bir sistem olarak yerleşmesinde ancak nisbi bir başarıya ulaşmıştır. Karşılama iktisadi güçlükler ve bunları takiben alınan sert siyasi ve hukuki tedbirler statükonun ihdasını gerektirmiş ve bir kısım asker ve sivil bürokratlar Cumhuriyet Halk Partisi'nin «zımnî» icazetini alarak, halkın ve burjuvazinin karşısına düşmek bahasına, devleti ve hükümeti ele geçirerek, bir sağlamlaştırma işlemine girişmişlerdir. (Yeni Anayasa vb.).

3.

Ama, genel seçimler, aynı toplumsal sınıf ilişkilerinden dolayı beklenen sonucu vermiştir. Demokrat Parti Adalet Partisi'ne dönüşmüş, hükümeti kuran burjuvazi, batıl-laik görüntüsünde hakim sınıfı temsil ettiği, kabul edilen devleti bir kere daha ele geçirmeye çalışmıştır. Toplumsal oyun yine aynı oyundur. Fakat bu sefer batıl ve laik hakim sınıf olan burjuvazi ile türkçü ve müslüman olan tâbi halk tabakası arasındaki çatışmanın ilk belirtileri gözükmeye başlamıştır.

Bir yandan, 1961 Anayasasından sonra kurulan Türkiye İşçi Partisi etrafında toplanıp Türk sosyalizminin kurulması yolunda oylarını açıkça kendi sınıfları yararına tasarruf eden bir kısım vatandaş kitlesinin teşekkülü, öte yandan ve bu hareketle eşanlık olarak başlayan, Adalet Partisi'nin iki sınıf birleşikliği bünyesinde meydana gelen çatlıklar, bu çatışmanın ilk belirtileridir.

Burada, Cumhuriyet Halk Partisi'nin bir kanadında, gerek küçük burjuva sosyalizmi, gerek bunun Anayasa dışı bir çeşidi olan askeri demokrasi lehinde tezahür eden doktrin değişikliklerinden bahsetmek istemiyoruz. Çünkü, her iki eğilim de hakim türk burjuvazisi ile kendisini artık özdeş kılınmış olan asker ve bürokratların sınıfsal bünyesinden gelmekte olup, tâbi sınıf olan halkın eğilimleri ile hiç bir ilişkisi yoktur.

1960'ların Türkiye'sinde, Türkiye İşçi Partisi'ne bağlı, kendi sömürülen sınıfları bilen bir kitlenin teşekkülü ve Adalet Partisi içinde hakim işbirlikçi, komprador ve mason burjuva yönetici kadrosuna karşı dikilen ve kendi öz kültürünü savunan bir grubun varlığı ve hele bu grubun dayandığı kitle, Türk toplumunu yeni bir tarihl dönemeç noktasına getirmiştir. Bu nokta, dine ve geleneklerine bağlı tâbi bir sınıf olan Türk halk tabakasının, yarınki Türkiye'yi kuracak bir potansiyel olarak, kendisini göstermeye başladığı noktadır.

Dikkat edilirse, Türkiye İşçi Partisi etrafında kümelenen hareket «sosyalist» görüntüsünde, Adalet Partisi'nin (ve mesela Birlik Partisi gibi ufak partilerde) içinde oluşan hareket ise türkçü-müslüman görüntüsündedir. İlkinde tâbi sınıfa ait olmak, ötekinde belirli bir kültüre bağlı olmak şuruu ağır basmaktadır. Fakat herhalde, ne Türkiye İşçi Partisi'ne oy veren vatandaş kitlesinin çoğunluğu «sosyalist», ne de Adalet Partisi içinde başkaldıran kitlenin çoğunluğu «gericidir». Aslında, Türk halkına, aydınlarca takılan «sosyalist» yada «gerici»

gibi damgaların anlamı yoktur ve böyle bir tasnifdir ki yıllardır Türk toplumuna gerçeğinin anlaşılmasında güçlükler yaratmıştır.

SON tahlilde söylenmek istenilen kısaca şudur: Türkiye'de gelişen sanayi işçi kitlesine, küçük mülkiyet ve makineleşmenin sebep olduğu yoksullaşan köylüye ve sanayi rekabeti ile yokolmak tehlikesi ile karşı karşıya olan esnafa, yani değeri yaratan Türk halkına dayanarak kurulacak geleceğin Türk toplumunun kaderi ne Türkiye İşçi Partisi'nin tekelinde, ne de Adalet Partisi'nden kopacak, bir hareketin elindedir.

Sosyalizmi şeklen kabul eden Türkiye İşçi Partisi'nin bu halyle yarınki Türk toplumunun kurulması sürecindeki tarihi görevi bitmiştir. Kuruluşundaki sakatlıklar, Türk toplumu hakkında ileri sürülen değişik teoriler ve bunlara dayanan tutarsız eylemler ve mensuplarının bazılarının hiyaneti, bazılarının ise delaleti Türkiye İşçi Partisi'nin varlığını yitirmesine sebep olmuştur. Partinin 1969 seçimlerinde daha fazla oy alması, Türkiye İşçi Partisi'nin idarecileri ile parti dışında kalan irili-ufaklı sosyalist düşüncülerin tasarladıkları sosyalizmin gerçekleşeceğine delil olmayıp, ancak yarınki Türkiye sosyalizminin kurulmasına katılacak hazır bir vatandaş kitlesinin varlığını gösterir. Kurulacak olan bu sosyalizm, herhalde, batı hristiyan kültürünün bir ürünü olan tercüme ve telif eserlerin bize sunduğu bir sosyalizm değil, fakat tarihi süreç içinde şekillenecek ve çıkış noktası ile gelişme kanunlarını Türk toplumunda bulacak bir sosyalizmdir.

Adalet Partisi içinde gelişen hareket ise mukaddesatlar tarafından temsil edilmektedir. Öyle gözükmemektedir ki, bu hareketin yüklediği tarihi ve toplumsal görev, aslında üstyapı ilişkilerinden kalkarak, kuşatımı pek iyi belirtilmeden, asıl sınıf ilişkilerine temas etmek; yani bir yandan batı emperyalizminin bir uzantısı olan burjuva kültürüne karşı türk-müslüman kültürünü savunmak, öte yandan emperyalist ve tekelci mason ve komprador iş çevreleri ile savaştırmaktır. Böylece istenilen, emperyalizm ve tekelci burjuvazinin mutlak egemenliğini kurarak, Türk kültürüne dönük bir toplum kurmaktır. Bundan dolayı, Konya'da yeşermekte olan, önceleri «sakunyahılar» diye alaya alınan, şimdi de Türk kamu oyunu derinliğine işlendirmeye başlayan mukaddesatçılar hareketini yakından takip etmek gereklidir. Mukaddesatçıların, yukarıda ana hatları verilmeye çalışılan asıl ve tali sınıf ilişkilerinden hareket ederek, ideoloji ve eylemlerini sağlam bir toplumsal temele oturtmak üzere oldukları düşünülebilir. İşledikleri konu ve yerleştikleri ortam toplumun tali ve asıl ilişkilerine dayanan bir potansiyeldir. Hareketin dayanağı, başlangıcı ve geliştiği ortam, Türk halk tabakasının iktisadi ve kültürel gerçeklerini yansıtmaktadır.

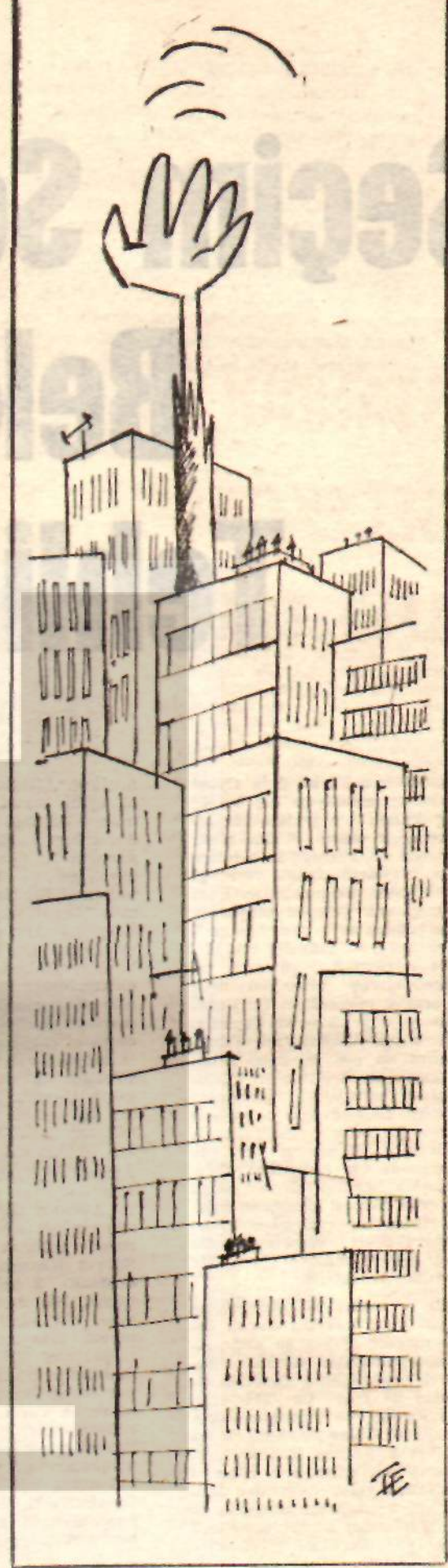
Fakat ne var ki, bu hareketin başındakilerin (ARAMCO dedikodularından bahsetmek bile istemiyorum) verdikleri demeçler, niyetlerinin Türk sosyalizmine yönelmekten ziyade, hakim sınıf içinde mutlak bir güç olan büyük şehir komprador, mason burjuvazisinin egemenliği yerine Anadolu tüccar (yarın sanayici) burjuvazisinin egemenliğini ikame etmektir. Dünya görüşleri tam olarak belirlenmediğinden vakit henüz erkense de, bu hareketin de yakın Türk toplumsal tarihinin şahit olduğu gibi, levantenler ile müslüman burjuvazi, İttihat ve Terakkiçiler ile İtilafçılar arasındaki hakim sınıf çatışmalarına benzediği söylenebilir. O vakit, bu gelişme zincirine bir de mason-mukaddesatçı halkası eklenmiş olur.

Fakat, ne Türkiye İşçi Partisi'nin şimdiki halyle varlığını yitirdi, ne de mukaddesatçı hareketin Anadolu tüccarı lehine istismarı, Türk halkının bağrında gelişen başkaldırma gücünü yavaşlatamaz. Kendi emek-gücüne sahip çıkacak halk ile kendi kültüründen taviz vermeyecek olan halk aynı Türk halkıdır(***) . Yarınki Türk sosyalizmi de ancak bu iki unsur üzerine kurulabilir ve bu, potansiyel olarak hazırdır.

(*) Burada, hiç bir şekilde, mazlum milletlerin emperyalizme karşı ilk savaşını veren ve millî bağımsızlığımızı kazandıran Atatürk hareketlerine karşı telmih ve imalarda bulunulduğu iddia edilemez. Bu incelemede söz konusu olan, çağdaş Türk toplumundaki sınıf ilişkileri ve bu ilişkiler üzerinde oluşan iktidarın tahlilidir.

(**) «Müşpet katkılar» deyimini tarafsız olarak kullanıyoruz. Az-gelişmiş ülkeler için yükselme büyüme haddinin halkın refah seviyesini hemen yükseltmeyeceği bilindiğine göre, müşbet katkılarla söylenilmek istenilen sadece sermaye stokuna yapılan net ilavelerdir.

(***) Türk halkının kendi emek-gücüne sahip çıkmasına «sosyalizma», kendi kültürüne taviz vermemesine «müslümanlık» niteliği vererek, yarınki türk toplumu için tasarlanan iktisadi sisteme «müslüman sosyalizmi» damgasını vermek tahlilin yanlış anlaşılması yada tahriiri demektir. Anlatılmak istenilen kısaca şudur: Toplum bünyesi alt ve üstyapının değişik seviye ve kertelelerinde oluşan karmaşık bir birleşim arzettiğine göre, Türk toplumunun tarih biliminin ışığı altında araştırılmasında, mülkiyet ve kültür gibi iki önemli unsurun arabağıntıları kesinlikle hiçbir şekilde ihmal edilmemelidir. Bu önerinin ise önceden tasarlanmış, kâh halindeki bir «müslüman sosyalizmi» ile ilgili yoktur.

Seçim Sonrası Beklenen Tehlikeler!

Mekin GÖNENÇ

BUGÜN için Türkiye'nin siyasi hayatını etkileyen dış ve iç etkenler soğukkanlı bir şekilde incelenip tahlil edilecek olursa, önümüzdeki birkaç yıl içerisinde Türkiye'de oldukça önemli siyasi olayların patlak vereceği sonucuna kolaylıkla ulaşılabilecektir. Bazı çevrelerce, meydana gelecek olaylarda iç etkenlerin başlıca rolü oynayacağı ileri sürülecekse de, aslında dış etkenlerin, özellikle emperyalist güçlerin, bu olayların hazırlayıcısı olacakları açık bir şekilde ortaya çıkacaktır. Şu kadarını kesinlikle söyleyebiliriz ki, önümüzdeki 4 yada 5 yıl, Amerika'nın Türkiye'nin içişlerine en çok burnunu sokacağı, CIA casusluk örgütünün Türkiye'de en yoğun uğraşlara girişeceği devre olacaktır. Önümüzdeki 4 yada 5 yıl içerisinde, şartların emperyalizmin tamamen aleyhine dönüşmesi halinde (ki bu kaçınılmaz bir sonuçtur), Türkiye muhtemelen kendini CIA'nın planlayacağı bir ordu darbesi içerisinde bulacak ve Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki işbirlikçileri Washington ile elele vererek ülkeyi yeniden siyasi bir kaosun içerisinde iteceklerdir.

Yukarıda ileri sürmüş olduğumuz iddialar, soyut birer kavram olarak değerlendirilmemelidir. Şayet şu anda Amerikan emperyalizminin at kosturduğu bütün geri bırakılmış ülkelerin siyasi anatomisi ile yine bu ülkelerde CIA'nın karıştığı ve karıştırmakta olduğu siyasi entrikalar incelenecek ve yeryüzünün her köşesinde, özellikle Akdeniz ve Kuzey Afrika'da, son yıllar içerisinde meydana gelen kuvvetler dengesinin bozulması gözönüne alınacak olunursa, bu iddiamızın somut temellere dayandığı ortaya çıkacaktır. Şöyle ki:

■ **Amerika'nın
Akdeniz'de
etkisini
kaybeden
planı**

1) Özellikle son üç yıldan beri, Akdeniz'deki kuvvetler dengesi Sovyet Rusya lehine değişmiş bulunmaktadır. Artık, Amerikan 6. Filosu bu bölgenin en güçlü, en üstün deniz kuvveti olmak durumundan çıkmıştır. Yalnız Akdeniz'de değil, son dört yıl içerisinde dünyanın her tarafında denizlerdeki üstünlük Sovyetlerin eline geçmiştir. Amerikan askeri yetkilileri bile, artık bu gerçeği kabul etmek zorunda kal-

mışlardır. (Bak: Jane's Fighting Ships' in Eylül sayısı, Raymond V.B. Blackman - US and Russian Fleets). Bizat Amerikan kaynaklarının yayınladığına göre, ABD donanmasında 3360 parça savaş gemisi bulunmaktadır, bunlardan yalnızca 894 tanesini kısmen yeni gemiler teşkil etmektedir. Buna karşılık, Sovyet Rusya donanmasında 3240 parça savaş gemisi bulunmaktadır, fakat bunların 1575 tanesini en son teknik ve elektronik cihaz ve silahlarla donatılmış yeni gemiler teşkil etmektedir. Amerikan donanmasının elindeki yüzlerce gemi savaş etkenliğini yitirmiş, ikinci dünya savaşından arta kalan eski teknelerdir. Sovyet donanmasında nükleer güce çalışan 65 denizaltı bulunmaktadır ki, bunlar kısa ve orta menzilli nükleer başlıklı füzelerle donatılmış olup, muhtemel bir savaşta Pasifik ve Atlantik Okyanuslarından Kuzey Amerika kıtasını abluka altına alacaklar ve Akdeniz'dekiler de, NATO devletlerini güneyden nükleer ateş çemberi içerisinde tutacaklardır. Bunlardan başka Sovyet donanmasında 320 dizel motorlu denizaltı, 2 helikopter gemisi, 25 kruvazör, 100 destroyer, 100 refakat gemisi, 275 sahil muhafaza gemisi, 350 mayın tarayıcı, 125 füze gemisi, 350 torpido ve 230 çıkarma gemisi bulunmaktadır. Özellikle Akdeniz'deki Sovyet savaş gemileri, donanmanın en yeni ve en vurucu silahları olarak kabul edilmektedir. Denizlerde üstünlüğü Sovyetler'e kaptıran Amerikan stratejik uzmanları şu anda muhtemel bir global savaş için Arjantin, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hollanda ve İngiliz donanmalarının kendilerine katılmalarını şart olduğunu ileri sürmektedirler.

2) Şimdi de, Akdeniz ve Güneydoğu Avrupa'daki genel stratejik duruma kısaca bir göz atacak olursak, karşımıza çıkacak durumun ABD için hiç de iç açıcı olmadığı açık ve kesin bir şekilde ortaya çıkacaktır. Libya'nın da sosyalist Arap devletleri blokuna katılması ile, Kuzey Afrika ve dolayısıyla Akdeniz'deki üstünlük Sovyetler lehine daha da güçlenmiştir. Libya'nın Amerikan Wheelus Üssü'nü uğraşlarına son vermesi demek, Amerika'nın Orta - doğu'daki en önemli kılkal, lojistik ve eğitim merkezinin elden çıkması demektir. Suriye, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Libya, Cezayir gibi Akdeniz'i güney ve doğudan çevreleyen geniş bir saha Sovyetlerle aynı ülkeleri izleyen devrimci yönetimlerin elindedir. Sovyet Rusya'nın bu ülkelerin toprak ve limanlarında güçlü üsleri bulunmaktadır. Belki de, 1970 yılı bitmeden yeryüzünün bu kesiminde tek bir Amerikan üssü

Emperyalizmin vurucu iç kuvvetlerinden komandocubası Türkeş

Amerika'nın, halen Türkiye'deki bir numaralı adamı AP Lideri Demirel

bile kalmayacaktır. Akdeniz'in doğu sahillerinde Türkiye dışında ABD ile dost olan tek ülke İsrail'dir ki, bu saldırgan devleti de yakın gelecekte bazı sürprizler beklemektedir. Zaten İsrail toprakları üzerinde sıhhatli bir Amerikan üssü düşünmek te, stratejik açıdan oldukça sakıncalı görülmektedir.

Amerika'nın Akdeniz'deki deniz kuvvetleri ile aynı bölgedeki askeri üsleri bahis konusu olduğunda, stratejik bakımdan Yunanistan üzerinde de durmak gerekir. Ne var ki, bugün Yunanistan'da için için kaynayan bir Amerikan düşmanlığı alıp yürümektedir. Cuntaya karşı aktif direnişe geçmeğe hazırlanan bütün ilerici ve devrimci güçler kendilerinin başına cunta belası ni sardırarak tek devletin ABD olduğunu artık iyice anlamışlardır. Gelecekte Yunan toprakları üzerinde bulunan hiçbir Amerikan üssü için artık emniyet yok düşmanı, dış düşmandan daha da yıkıcı olacaktır. Bu sonuca varan yalnızca bizler değiliz. Bizat CIA'nın Washington'a verdiği raporlarda bile bu durum özellikle belirtilmiş bulunmaktadır.

■ **Amerika'nın
Türkiye
planı
ve
dört piyonu**

Bütün bu sıraladığımız faktörler akıldaki tutulup dünya haritasına göz atılacak olursa, Türkiye dahil, Avrupa'daki tüm NATO ülkelerinin Sovyetler Birliği tarafından deniz ve karadan nasıl bir abluka, nasıl bir kısıp içerisine alındığı kolaylıkla görülecektir.

Sovyetlerin nükleer denizaltıları ve füze gemileri bir saat içerisinde Türkiye dahil, bütün Avrupa'yı yerle bir edecek kısa ve orta menzilli nükleer başlıklı füzelerle donatılmıştır. Amerikan üsseri Türkiye'de bulunduğu sürece de, Türkiye toprakları ve Türkiye halkı muhtemel bir savaşta hiç yoktan, yalnızca egemen sınıfların çıkarları uğrunda Sovyet füzelerine hedef olmaktan kurtulamayacaktır. Pentagon'un Türkiye'deki üsseri ve nükleer silahlarla donatılmış 6. Filo ile, Sovyet Rusya'na askeri ve sanayi bölgelerini güneyden vurmak planı artık eski etkisini yavaş yavaş yitirmek üzeredir. Çünkü o debelili filonun hemen yamabasında kendinden daha güçlü bir donanma dolmaktadır.

Kaba hatları ile yukarıda açıkladığımız genel stratejik durum ve Akdeniz ülkelerindeki son gelişmeler iyice değerlendirilecek olursa, Amerika'nın önümüzdeki 4 yada 5 yıl içerisinde Türkiye'ye niçin daha fazla tebelles olmak isteyeceği, niçin Türkiye'yi elinden çıkarmak istemeyeceği açıkça ortaya çıkar. Doğu Akdeniz'de ve Güney - doğu Avrupa'da Amerika'nın kendi çıkarları bakımından güvendiği tek ülke Türkiye'dir. Komer'in Türkiye'den ayrılmadan önce Türkiye'deki sol hareketler üzerine verdiği demeç iyice hatırlanmalıdır. O demeç CIA gözü ile Türkiye'deki sol eylemin tahlilidir. Washington'un gözü ile Türkiye'nin siyasi panoramasıdır. Unutulmamalıdır ki, Türkiye'deki Amerikan üsserinin en önemli görevlerinden birisi de, Sovyetler'in Karadeniz ve Güney - batı hudut kesimindeki askeri radar ve telsiz istasyonları ile üsseri hakkındaki her türlü bilgiyi toplamak, kısaca elektronik casusluk denilen uğraşları sürdürmektir. Sovyetlerin nüfuz sahasının daha da genişlediği bir Doğu Akdeniz'de Türki-

Amerikan emperyalizminin hesaplarında rolü olan İnönü ve Ecevit, A. ajanı Komer ile...

Önümüzdeki dört beş yıl içinde Türkiye'nin başına yeni çoraplar öreceği şüphesiz olan Amerika Cumhurbaşkanı Nixon

“Bugün Türkiye’de hemen herkes, «Seçimden sonra ne olacak?» sorusunu birbirine sormaktadır. Gerçekten de, ister tek başına AP iktidarı olsun, ister koalisyon kurulsun, mevcut sosyo - ekonomik koşullar Türkiye’ye dört yıl daha rahat yüzü göstermeyecektir. Ancak, önümüzdeki dört yılın tehlikeleri sadece iç etkenlerin değil, büyük ölçüde Amerikan emperyalizminin hesaplarının ürünü olacaktır. Bugün Ortadoğu bölgesinde gerek ekonomik ve politik gerekse askeri bakımdan Birleşik Amerika’nın tek üssü olarak Türkiye kalmıştır. Amerika, bu üssü de yitirmemek için önümüzdeki dört beş yıl içinde her türlü manevrayı çevirmekten geri kalmayacaktır. Arkadaşımız MEKİN GÖNENÇ, aşağıdaki incelemesinde seçim sonrası Türkiye’yi bekleyen tehlikeleri bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

”

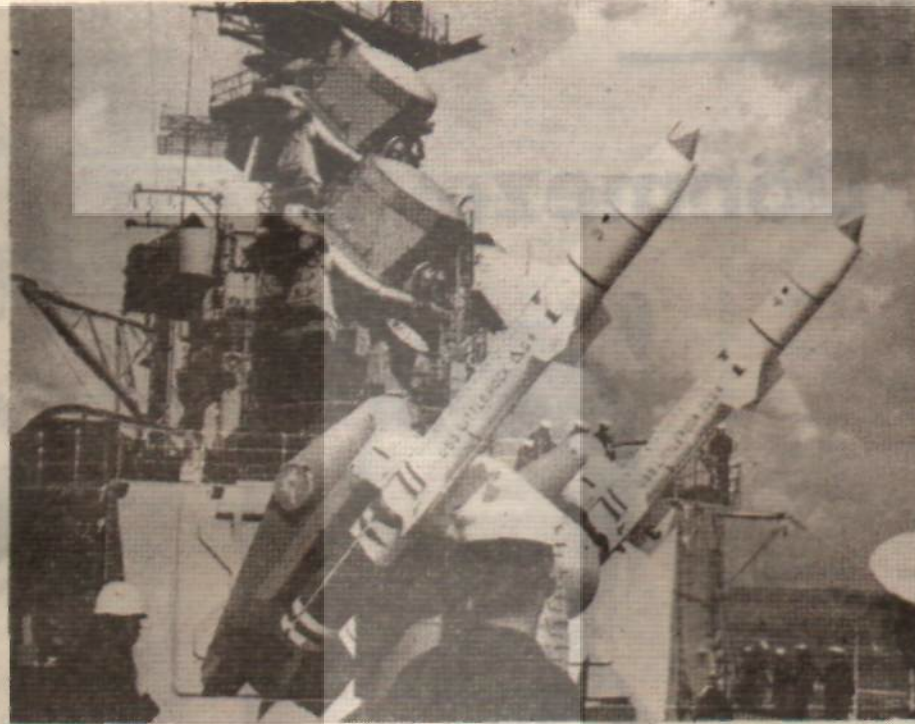
ye’deki üsleri Amerikalılar için daha da büyük bir önem taşıyacaklardır. Türkiye kaybedildiği, Türkiye’deki üsler de elden çıktığı takdirde, NATO’nun Güney - doğu kanadı tamamıyla kopmuş ve ABD için de ucuz bir eleri karakolu elden çıkmış olacaktır. Dolayısıyla, Ortadoğudaki Anglo - Amerikan çıkarları baltalanmış olacaktır. Öyleyse, ne yapıp yapıp Türkiye’nin Amerikan üslerinden arındırılmaması, NATO’cu, CENTO’cu partilerin iktidarda olması lazımdır. İşte, Yankee’nin önümüzdeki 4 yada 5 yıl için Türkiye üzerine tezgahlamakta olduğu siyasetinde etken olan faktörler bunlardır.

Bugünkü Türkiye’de Amerika’nın, özellikle CIA’nın, yukarıda açıkladığımız emellerini uygulatabilmek için kullanabileceği başlıca dört epiyonu vardır. Bunlardan ilki, Demirel takımının liderlik ettiği komprador-toprak ağa - sı işbirliği; ikincisi, İnönü ile Ecevit’ - in önderliğindeki statu quo’cu bürokratlar; üçüncüsü, Hitler’in ancak 6. kop - ruşu olabilecek Türkiye’nin başında bulunduğu ve vurucu kuvvet olarak kullanılacak olan gerici güçlerle komando - vardır. Şayet Amerikan emperyalizmi - nin nüfuz sahası içerisinde bulunan ve geri bırakılmış ülkelerin siyasi statomisi iyice kuralanacak olursa, başında bir Demirel, bir İnönü, bir E - cevit ve bir Türkeş bulmak zor olma - yacaktır. Bu piyonlardan sonuncusu, belki de en korkuncu, Amerikan elçilik ve konsolosluklarının çelik kasalarında deste deste yığılı duran CIA’nın em - nedeği yüz milyonların üzerindeki Türk parasıdır. Yakın gelecekte Amerikan emperyalizmi bölgedeki ve Türkiye’de - ki her türlü çıkarlarını yukarıda sırala - dığımız piyonlarının gizli yada açık iş - birliği ile sürdürmeğe devam edecektir.

■ Türkiye’de erkekçe sesler dönemi

Ne var ki, önümüzdeki dört yıllık devrede yönetimi eline alacak olan iktidarları çok güç gartlar beklemektedir. Türkiye bugün için mali ve iktisadi sa - halarda dar boğaza gelmiş, iflasın eşi - ğine dayanmıştır. Altın rezervleri tü - kemmiş, hazine boşalmıştır. Türk para - sının dıştaki değeri ve itibarı tamamen zayıflamıştır. Yüz milyonları bulan dış borç taksitleri ile bunların faizlerinin ödeme zamanı gelmiş, kapağa dayana - mıştır. Bütün bunların yanında, doğuda - ki asker alımı yürümüş, hayat pahalılığı - nın boyu bütün Türkiye’yi sarmış - tır. Doğuda milyonlarca insan aç ağı - na ermiş, kırsal kesimde de mali durum - u tam bir kaos içerisinde. Aynı - zamanda basiretsizlik devam edecek olursa, durum daha da kötüye gidecektir. Bül -

Amerika’nın Akdeniz’deki savaş köpeği Altıncı Flö da, Sovyet gemilerinin Ak - deniz’e geçmesinden sonra bölgedeki askeri üstünlüğünü kaybetmiş, bu durum Amerika’yı Türkiye üzerinde yeni hesaplar yapmaya sürüklemiştir.

tün bunlara karşılık işbirlikçi iktidar - ların başvurduğu tek yol, sol eylemi - terör ile durdurmağa çalışmaktır. Ne - resinden bakılırsa bakılsın, önümüzdeki yıllarda Türkiye’de zaman faktörü em - peryalizmin ve yerli işbirlikçilerin aley - hine, anti - emperyalist güçlerin, ger - çek milliyetçilerin ve sosyalizmi Tür - kiye’de kuracak devrimcilerin lehine çalışacaktır.

Türkiye’deki son siyasi gelişmeler iyice değerlendirilecek olursa, görüle - cektir ki, önümüzdeki dört yıllık devre Türkiye halkının emperyalizmin savu - nucusu olan, posası çöküş tutucu poli - tikacılarına karşı daha etkili eylemler arayacağı ve bu eylemleri mutlaka bulup uygulayacağı devre olacaktır. Kentlerde işçilerin, her türlü emekçi - nin, dar gelirlilerin, halktan yana ay - dınlara, köylerde köylülerin artık dev - rini kapamış kısır çekişmelerle Türki - ye’nin siyasi hayatında söz sahibi ola - mayacaklarını kesin şekilde anlayacak - ları devre olacaktır. Çeşitli nedenlerle önümüzdeki yıllar içerisinde bu eylem - ler bütün Türkiye çapında yürütüle - meye bile, mutlak ve mutlak etkili eylemle - rin çekirdeği atılacaktır. Tarihi diya - lektik bunu göstermektedir... Önümüz - deki 4 yada 5 yıl içerisinde Türkiye’nin kentinde, köyünde, dağında, orman - da, ovasında ve yaylasında daha erkek - çe ses veren etkili eylemler gelişecek - tir. Gidiş öyle bir gidiştir ki, önümüzde - ki yıllar komprador - toprak ağası -

bürokrat yönetiminin hızla itibarını yit - tirip, sınıf bilincinin daha da sağlam - bir şekilde halk topluluklarında uyan - cağı bir devre olacaktır. Şayet, önü - müzdeki yıllar içerisinde Türkiye’nin si - yasi hayatına el koyacak olan iktidar - lar bütün basiretlerini kaybedip, iş - ka - bir terör rejimine çevirmeğe uğra - gacak olurlarsa, halk tabakalarında sı - nıf bilincinin uyanması daha da hızla - nacak, emperyalizmin Türkiye üzerin - deki kirlil oyunları daha açık şekilde halkın gözleri önüne serilecektir. Bö - yle bir durumun meydana gelmesi, yani Türkiye halk topluluklarının bilinçlenip emperyalizmin karşısına etkili eylem - lerle dikilmesi, gelecekte kendilerinin Türkiye toprakları üzerindeki siyasi ve askeri hegemonyalarının sonunun yak - laşması demek olacaktır. İşte, iş - bu noktaya dayandığında, yani işbirlikçile - rin emperyalizmin ana çıkarlarına Tür - kiye’de artık zararlı olduğuna Washing - ton tarafından karar verildiğinde, CIA ortaya çıkacak ve kendilerinin uzun va - de - li çıkarlarını tehlikeye düşüren siyasi iktidarı feda edecektir. Sadece sınıf bi - linçlenmesini durdurmak yada yavaşlat - mak için ordu yolu ile iktidara el koy - ma yolları aranacaktır. CIA uzmanla - rının uzun incelemeler sonunda hazırla - dığı raporlara göre, «Türkiye Ordusu öyle bir ordu ki, yönetime el atsa bile, iktidarda kabeli bir ordu değildir. Hergeyden önce mevcut düzenden yana - dır. Belki de birkaç reform hareketi ile en kısa zamanda yönetimi politikacıla -

ra teslim edecektir.» Türkiye’nin sını - f ihtiyacı ise, bazı alanlarda yapılacak - dağınık reformlar yerine, köklü bir dü - zen değişikliği olduğuna göre, Washing - ton için Türkiye ordusu, düzeni tehli - keye düşürecek her iktidar için bir «al - ternatif» olarak kabul edilmektedir. Böylece, işbirlikçi siyasi iktidara bel bağlayan aldatılmış halk toplulukla - rında, «Adamları devirmeselerdi, belki de çok iyi şeyler yapacaklardı!»... «A - damlara fırsat vermediler ki! Kendile - rini rahat çalıştırmadılar ki?» gibi fi - kirlerle devrilen iktidara bir özlem duy - ma havası yaratılmaya çalışacaktır. Tıpkı 1960 mayısındaki ordu darbesin - de olduğu gibi, CIA’nın Washington’a verdiği resmi raporlarda, 27 Mayıs dar - besini önceden haber aldığı bildirilmek - tedir. Ne var ki, Demokrat Parti’nin o zamanlık tutumu halk nazarındaki it - barını hızla yitirmekte olduğu ve bu - nun zamanla sınıf bilinçlenmesi ve an - ti - emperyalist eylemlere dönüşebile - ceği şeklinde değerlendirilmesi, Wa - shington’u, Menderes’i feda etmek zo - runda bırakmıştır. Halkların bilinçlen - mesine karşı emperyalizmin kitabında öngörülen taktiklerin birisidir bu...

■ Yeni dönemde ordunun görevi

Önümüzdeki 4 yada 5 yıllık devre - de Türkiye Ordusu içerisindeki devrim - ci subaylara öykü bir millî görev düş - mektedir. «Kardes kavgası», «Milleti birbirine düşürme» gibi içten ve dıştan gelecek hiçbir tahrike kapılmayıp, si - yasi iktidarlara kendi hallerine bırakma - lıdır. Çünkü bu devre, egemen sınıfl - ların temsilcisi politikacıların hızla halkın gözünden düşüş devresidir... Hal - kın bilinçlenip gerçek eylemini bulaca - ğı yada çekirdeğini atacağı devredir... Emperyalizmin takkesinin düşüp, altın - da - ki «leblebi» halk tarafından görüleceği devredir... Emekçi ve köylüler ve on - ların partisinin iktidara gelme olanak - larını yoğunlaşacağı devredir. Siyasi ik - tidara yapılacak en küçük bir müdahale bu bilinçlenmeyi yavaşlatacak, dur - duracak ve Türkiye halk topluluklarının yararından ziyade aleyhine sonuçlar - getirecektir.

Artık anlaşılmalıdır. Türkiye’nin gerçek düşmanı emperyalizmdir. Ame - rikan emperyalizmi Türkiye’nin siyasi hayatına avuçları içerisine geçirmiştir. Amerikan emperyalizmi ne yapıp yapıp Türkiye’den kovulmaz, Amerika’nın bu topraklar üzerindeki siyasi ve iktisadi hükümranlığına mutlaka bir son veril - melidir. Aksi halde, kısa bir süre içeri - sinde Amerika Türkiye’yi Türklere ce - hennem yapacak, Türkiye halk toplu - luklarına cehennem hayatı yaşatacak - tır!

Doğu Gerçeği ve Ortadoğu Devrimci Çemberi

Doğu Anadolu üzerine çok fazla söz söylenir, tartışma yapılır bu güllerde «Doğu Sorunu»na açık seçik öğrenmek zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Bu yazımızda, Doğu Anadolu'nun bir kesiminde (Hakkâri) araştırma yapmak üzere topladığımız bilgilerin, gözlem notlarının, Doğu konusunda yerli ve yabancı kaynakların ortaya çıkardığı bilgilerin ve bu konuda bilgi sahibi olan çeşitli kişilerle yaptığımız konuşmaların ışığında Doğu Meselesini çözüme yolunda yapmamız gerekenleri şöyle noktalamak istiyoruz:

1. Doğu Anadolu'nun, Türkiye'deki genel devrimci, sosyalist kavga içindeki yeri sandığımızdan çok daha önemlidir.
2. Doğu Anadolu hakkındaki röportaj ve gezi yazıları çok eksik ve yarıdır. Zaman zaman ilerici güçleri yanlış kanılara sürükleyecek amaçlıdır. Doğu Anadolu üzerine bilgi edinmek için, güvendiğimiz bilimsel araştırmalardan kaynaklanmak yada yöreyi bizzat görmek zorundayız.
3. Doğu sorunu yalnızca bir bölgesel geri kalmışlık sorunu değildir, aynı zamanda ETNİK ve SINIFSAK BİR SORUNDUR.
4. Çok kısa bir zamanda, çok hızlı bir

tempo ile, Doğu hakkında gerçek bilgi edinme sürecine girmemiz gereklidir. Bunun için Doğu hakkındaki bütün ilkel, faşist ve bürokratik düşüncelerimizi bir tarafa bırakmak zorundayız. Doğu meselesinde bütün seven tutku ve düşüncelerimizden sıyrılmalıyız.

5. Doğu halkları hakkında, Doğu halklarının etnik yapısı, dili, tarihsel gelişimi, bağ-kaldırımları, politik örgütlenmeleri hakkında kesin, gerçek bilgiler üretmek zorundayız. Bu noktada etnik meselenin, üretim ilişkileri ve sınıfsal meselelerle olan ilişkilerini çok açık şekilde kavramamız gereklidir.

6. Görünürde Doğu meselesini çözmeye yönelik, gerçekte Doğu - Batı çatışmasını daha fazla hızlandıran, Türkiye'deki halklar gerçeğini reddedip, halkları birbirine düşüren her türlü çabalarını, asimilasyon planlarını, emperyalistlerin işbirlikçi durumundaki iktidarların bölücülük işlemlerini iyiden iyiye araştırıp, bu politikaların ipliğini pazara çıkarmak zorundayız.

7. Doğu Anadolu'nun politik örgütlenmesinde çok fazla etkili olan aşiret ve tırtıkların yapısını ortaya koymak, bunların ilişkileri kurtuluş güçleri saptamak ve devrimci ha-

rekette aşiret ve tırtık tipi örgütlerin yerinin ne olacağına araştırmak zorundayız.

8. Emperyalist güçlerin Kuzey Suriye, Kuzey Irak, Batı İran üzerindeki planlarını, oradaki milliyetçi hareketler için saptadıkları stratejilerini ve örgütlerini çok iyi bilmek zorundayız.

9. DOĞU'DAKİ ANA ÇELİŞKİNİN TÜRK ve KÜRT HALKLARI ARASINDA OLMAYIP, TÜRK ve KÜRT EMEKÇİ HALKLARI İLE BATILI ve DOĞULU EGEMEN SINIFLAR ARASINDA OLDUĞU'nu ortaya koyup, bu gerçeğin ışığında eylemlere girişmeliyiz. Öte yandan bu sınıfsal gerçeği saptırmak isteyen bütün planlara karşı da uyanık olmalıyız.

Sol güçler Doğu'da ve Batı'da etkinlik kazanmaya başlayınca, karşı güçler, iktidardaki güçler şöyle bir hareket tezgahlayabilirler: Karşı güçler, sol güçlere karşı birleşik cep'e yaratabilmek için çeşitli vesilelerle sol güçleri Doğu'ya sürececek, onların oralarda eyleme girişmelerini sağlayacak ve sonra bütün yurt çapında «kürtçülük yapıyor, solcular kürtları ayaklandırıp millî bütünlüğümüzü bölüyorlar» propagandası yaparak, sol güçlerin

Fethi Naci beraat ettirilirken

Atatürk de, Dönmezer'in isnadından kurtarıldı!

ARKADAŞIMIZ Fethi Naci'nin Sovyet Devrimci'nin 50. yıldönümü dolayısıyla yazdığı «Ekim İhtilali Elin Yaşında» başlıklı yazıda «komünizmin övüldüğü» iddiasıyla İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce Fethi Naci ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar hakkında verilen mahkumiyet kararı Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nce esastan bozulmuştur.

Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, gedikli fetvası Ord. Prof. Sulhi Dönmezer'in «suç vardır» fetvasını bir kere daha suratına çarparak bir bakıma Atatürk'ü de beraat ettirmiştir. Zira, hatırlanacağı üzere, Dönmezer, Atatürk'ün Türk - Sovyet Dostluğu üzerine yaptığı konuşmanın bir yazıya iktibas edilmesinin «komünizmi övmek» teşkil edeceğini ileri sürerek, dolaylı şekilde Atatürk'e de «komünizmi övmek suçunu işlemek» isnadında bulunmuştu.

2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin mahkumiyet kararında, hükme esas alınan Ord. Prof. Sulhi Dönmezer'in «suç» fetvası şu şekilde yer almaktadır:

İst. dünyanın fabrikalarının dünya sanayi üretiminin beşte ikisini verdiği ve bunun beşte birini ise sadece Sovyetler Birliği'nin ürettiği ileri sürülmektedir. Komünist İhtilali ile kurulan komünist rejimin esdütleri, bilimsel ve tarımsal oranlarda büyük gelişme yarattığı böylece belirtme çabıktan sonra hemen bir sual takriri üzerine Atatürk'ün o zamanki siyasi şartlar içinde Rus komünist ihtilali lehinde söylemek mecburiyetinde olduğu sözler nakledilmektedir. Sözü geçen konuşmasında Atatürk, zamanın politik şartlarının bir gereği olarak ve mevcut dış siyaset ortamı içinde Bolşevik İhtilalinin ve bolşevizm lehine beyanlarda bulunduğundan sonra «İslamiyetin en âli kaidesi ve kanunlarını ihtiva eden bolşevizm bizim dahi mevcudiyetimize kasdetmiş olan müsterek düşman aleyhinde bugün ihraz etmiş bulunduğumuz zafer bizim için de gayan-ı teşkîk bir neticedir» demektedir.

«Atatürk'ün bu beyanlarının Rus Proleter İhtilalinin ellinci yılını kutlama havası içinde ve komünizmin çeşitli alanlardaki başarısını gösteren bir yazıdan hemen sonra nakledilmesi, büyük kurtarıcının 1920 yılının devletlerarası politik şartların zorunluğu altında söylediği bu sözlerinin «suistimal edilmesi» den başka bir şey ifade etmez.

«Sözü geçen beyanlara bu yazıda yer verilmesi, yazarın komünizmi övmek çabalarına bir destek bulma gayretinin sonucudur. Millî kurtarıcının sözleri yazar tarafından komünizmi övmek çabalarına bir destek bulma gayretinin sonucudur. Millî kurtarıcının sözleri yazar tarafın-

Mahkumiyet kararları Yargıtay'da bozulan arkadaşlarımız Fethi Naci (üste) ve Yaşar Uçar (sola)

dan komünizmi övmek hususunda suistimal edilme suretiyle bir vasıta olarak kullanılmıştır.

«Yukarıda açıkladığımız sebeplerle, inceleme konusu yazı ile T.C.K.'nın 142/4. maddesinin ihlal edilmiş olduğunun kabulü gerektir.»

2. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Nuri Sangar, üye Orhan Önder, üye Naci Tanverdi de, Dönmezer'in bu fetvasından sonra 16.1.1969 tarihinde şu kararı vermişlerdir:

Mahkumiyet

«Ekim İhtilali Elin Yaşında» başlıklı yazıda belirtilen ihtilalin neticesindeki gelişmenin komünizm ihtilalinin faydalı ve mesut bir neticeye vasıl olan bir hareket bulunduğunu belirtmek ve sanki büyük Atatürk dahi bu düşünceye bulunuyormuş şeklinde bir kanaati okuyucuya aşılamak maksadıyla yazılmış bulunduğu açıkça belirtilmektedir. İcazı olarak makale ara-

sına eklenen bu yazı ile Atatürk'ün de tasvip ettiği komünizmin faydalı neticeler veren bir rejim olduğu itibası uyandırılmak istenmiş ve böylelikle de komünizmi övmek gayesi güldüğü anlaşılmış olup heyetimizce de bu yolda tam bir vicdani kanaat tahassül etmiştir.

«Sabit olan fiil ve hareketlerinden dolayı T.C.K.'nın 142/4. maddesi gereğince birer sene ağır hapislerine ve aynı maddenin 6. bendi gereğince cezaları yarı nisbetinde artırılarak neticeden her iki sanığın BİRER SENE ALTIŞAR AY HAPİSLERİNE...»

İtirazlar

2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu kararını dergimiz avukatı Müşür Kaya Canpolat temyiz etmiş ve murafaa istemiştir. Bunun üzerine geçen ay Yargıtay Birinci Ceza Dairesi'nde murafaa yapılmış gerek avukatımız Müşür Kaya Canpolat,

gereksiz Prof. Turan Güneş Fethi Naci'nin savunmasını yaparak, Dönmezer'in fetvasını ve ona dayanan kararı bilimsel ve hukuki şekilde çürütmüşlerdir.

Fethi Naci de, yaptığı savunmada özetle şöyle demiştir:

«Savcının iddiası da, mahkeme heyetinin kararı da, bilimsel sayın Sulhi Dönmezer'in raporuna dayanmaktadır. Dönmezer'e göre, Atatürk o konuşmasında komünizmi övmüştür, ama o günkü şartlar içinde bunu yapmaya mecburdu.

«Böylece, Sayın Dönmezer, yalnız bir ceza hukuku bilgisi olarak değil, Atatürk'ün dış politika ve millî mücadele yıllarının dış siyaset ortamı konusundaki bir otorite ağızyla konuşmaktadır. Bu, Atatürk'ün Söylevini, bütün söyley de demecilerini, tamin, telgraf ve beyanlarını ve ayrıca millî mücadele ve Atatürk hakkında yazılan kitapların büyük çoğunluğunu okumuş biri olarak Sayın Dönmezer'in verdiği raporda, ceza hukuku dışına çıkmakta mahkemeyi yanıltıcı bir durum

karsısında birleşik cephe yaratıp, sol güçleri ezme yoluna gideceklerdir. (Hakkâri'de araştırma yapmak amacıyla yaptığımız gezilerde bizler sosyalizm propagandası değil, kürçülük propagandası yapmak suçuyla izlendik ve kürçüleri tanımayan, kürçe bilmeyen bizler zaman zaman kürçüçülük yapıyor iddiasıyla askeri mahkemeye verilmele tehdit edildik). Egemen güçlerin Doğu ve Batı'daki sınıfsal gerçekleri yukarıdaki şekilde saptırmak istemelerini şimdiden önlemek zorundayız.

10. Doğu Anadolu'daki ana çelişkinin Tür ve Kürt halkları arasında olmayıp, Türk ve Kürt emekçi halkları ile Batılı ve Doğulu egemen sınıflar arasında olduğunu ve bu çelişkinin gerçekte emperyalist güçler tarafından tezgahlanıp, geliştirildiğini saptar ve yukarıdaki gerçekleri de göz önüne alan bir eyleme girerken, şöyle bir ortak gücü de amaçlayabiliriz:

Emperyalist güçler bugün Ortadoğu'da bir ahtapot biçiminde yerleşip, kollarını her yana uzatmışlardır. Türkiye'de vereceğimiz anti - emperyalist bir eylem ile ahtapotun bir kolunu kesmemiz sorunu çözümleyemeyecek, ahtapot bir dönem sonra diğer kollarıyla gelecektir. (Türkiye'de ekonomik faaliyeti olma-

yan Aramco'nun Türkiye içinde politik faaliyet göstermesi örneğini unutmamak gerek).

Orta - Doğu'daki emperyalist ahtapot ancak Irak, Suriye, İran, Suudi Arabistan, Mısır, Lübnan gibi ülkelerin emekçi halklarıyla, onların sosyalist güçleriyle vereceğimiz ortak bir kavgayla ortadan kalkacaktır. Bunun aksini düşünme! Orta Doğu Meselesini anlamamak, soyutlamaktır.

Yani, kısa bir zamanda güçlü bir Ortadoğu Devrimci Çemberi oluşturup, harekete geçmek gerekiyor.

Bu noktada Ortadoğu ülkelerinin;

- 1) Sosyo - ekonomik yapıları,
- 2) Sosyalist güçleri ve örgütlenmeleri,
- 3) Milliyetçi Hareketleri,
- 4) Solcu görünen İhtilalleri,
- 5) Öğrenci Hareketleri,
- 6) Emperyalist güçler karşısındaki yerleri hakkında kısa zamanda bilgi edinmek zorundayız.

Görevimiz, Doğu Meselesini tutarlı bir şekilde çözümleyebilmek için, yukarıda belirtilenleri yerine getirmek ve Ortadoğu Devrimci Çemberi'nin karmaktır.

Faruk PEKİN

Fethi Naci ve Yaşar Uçar'ın davası sonuna kadar götürülen dergimiz avukatı Müşir Kaya Canpolat

Bir fetvaya daha Yargıtay tarafından suratına çarpılan gedikli bilirkişi Sulhi Dönmezer

yarattığına inanıyorum. Söyle ki:

«1) Atatürk'ün yazma aldığı sözleri o zamanki şartlar içinde Rus İhtilali lehine söylemek mecburiyetinde olduğu sözler değildir.

«2) Atatürk'ün sözlerinde komünizmi övmenin hiçbir unsuru yoktur.

«Atatürk'ün sözleri, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü tarafından yayınlanan 'Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri'nin birinci cildinin 1961 yılında yapılan 1. kinci baskısının 94. ve 95. sayfalarından alınmıştır. 6 sayfa ötede, 101. sayfada, Atatürk şunları da söyler: 'Bizim nokta-i nazarlarımız, bizim prensiplerimiz cümlece malumdur ki, Bolşevik prensipleri değildir ve Bolşevik prensiplerini millette kabul ettirmek için de şun diye kadar effort düşünmedik ve tegebbüste bulunmadık.'

«Eğer Atatürk, sayın bilirkişi Dönmezer'in sandığı gibi, Sovyetler Birliği'ne hoş görünmek endişesiyle Ekim İhtilali hakkında yazma aldığı sözleri söylemiş olsaydı, Sovyetler Birliği'ni kızdırmamak endişesiyle de Bolşevik prensiplerini kabul etmediğini böylesine açık seçik ve kesin bir dille söylemezdi. Atatürk'ün sözlerine ve düşüncelerine nüfuz edemeyenler hep aynı hatayı yapmaktadırlar: Atatürk'ün Ekim İhtilali ile komünizmi bir ve aynı şey sandığını kabul etmektedirler. Oysa Atatürk Ekim İhtilali'ni hep Sovyetler Birliği'nin bir iç meselesi saymış ve hep saygılı bir dille söz etmiştir. Ama bunu yaparken de komünizmi hiçbir zaman kabul etmediğini daima belirtmiştir. Benim yazmam da komünizme dair bir yazı değil, Ekim İhtilali'ne dair bir inceleme idi. Komünizme dair bir yazıda Atatürk'ün bu sözlerini ansaydım, gerçekten kötü niyetle davranmış olurum.

«Savunmamda uzun uzun bir. Biriki Sayın Dönmezer'in sözleri üzerinde durdum; çünkü mahkemenin tek dayanağı, savcı tarafından tayin edilen bilirkişinin verdiği rapordur; hep bu rapordaki yargılar tekrarlasmaktadır. Ne var ki, sayın

mahkeme heyeti bunu yeterli bulmuş, ve işi yazılı bir metni tahrif etmeye kadar götürmüştür. Yazıda hiç geçmediği halde, sanki yazıda geçiyormuş gibi «bolşevizm hareketini memleketimiz bakımından dahi kabul edilebilecek» sözlerini araya sokuşturmak ve kendi i-catları olan bu sözlerle dayana- rak «Atatürk'ün de tasvip ettiği komünizmin faydalı netice- ler veren bir rejim olduğu intil- batı uyandırılmak istenmiş ve böylelikle de komünizmi övmeye gayesi güdüldüğü anlaşılmış o- lup...» şeklinde bir hükme var- mak, tek kelimayla, korkunç bir davranıştır.»

Karar bozuluyor

Fethi Naci, M.K. Canpolat ve Turan Güneş'in savunmalarından sonra, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, sadece Fethi Naci ile Yaşar Uçar'ı değil, aynı zamanda Atatürk'ü de beraat ettiren, buna karşılık gedikli fetvacı Dönmezer'i bir kere daha mah- kum eden şu kararı vermiştir:

«Yazı, 1917 yılından beri Sovyet Rusya'da —yazarın kendi görüşüne göre— bilimsel, tek- nik ve ekonomik yönlerden vu- lca geldiğini ileri sürdüğü ge- lişmelerin bir incelenmesinden ibaret bulunması ve Atatürk'ün sözü edilen konuşmasının ise 1917 İhtilali ile ilgili bulunması hasebiyle yazıya alındığı anla- şılmış ve Atatürk'ün yapmış ol- duğu konuşmaları okunanın, yazmanın ve tekrarlamasının suç olarak kabulü de bahis mevzuu bulunmaması ve şu haliyle yazı- da yukarıda işaret olunan ka- nunun hükmünü ihlal edici bir mahiyet görülmemiştir.

«Yazıdaki 1917'den bu yana geçen 50 yıl içinde sosyalizm bir tek ülkeden sınırlarını aşmış, bir dünya sistemi olmuştur' l- baresinin ise ne komünizm pro- pagandası, ne de övmeye bir ilgil bulunmadığı sonucuna va- rılmıştır.»

Parlamento Dışı Palavra

● Yazar Çetin Altan, bütün iyi niyetli uyarmalara rağmen kendini «Parlamento Dışı Muhalefet» palavralarına iyiden iyiye kaptırma ve bu palavralarda öteden beri gönlünde yatan arslanı, «BAŞ OLMA» arslanını bulmuşa benziyor.

Dikkat ediyorum da, pek çok arkadaş, «Üstün yetenek- leri» buldukları bu «Büyük devrimci»nin düştüğü ihanet çu- kuruna ağızları hayretten «karış karış» açık bakakaldılar ve itiraf etmeliyim ki, bu kalakalanlar arasında ben de varım... Fakat sanırım, hattâ sanmaktan da öteye eminim ki, büyük düşünür Karl Marks 104 sene sonra yine Proudhon için söylediklerini şimdi sağ olsa idi, bu «Üstün yetenekli- ye» tekrarlamaktan başka bir zahmete katlanmazdı:

«Hem iktisatçılar hem de sosyalistler tarafından üstün devrimci olarak nitelendiriliyordu. Bu yüzden daha sonraları, ben onun devrime «ihaneti» konusunda koparılan feryatlara hiç katılmadım. Başlangıçta hem baskaları hem de kendisi tarafından yanlış anlaşılması ve haklı olmayan umutları gerçekleştirmekte başarısızlığa uğraması onun kendi hatası değildir.»

Bir zamanlar güvendiğimiz Altan'ın, 7 ve 8 Eylül tarih- lerinde AKŞAM'da yayımladığı «Parlamento Dışı Muhalefet» daha doğrusu «Parlamento Dışı Palavra»sını, ANT'nin 142. sa- yısında oldukça güzel bir şekilde eleştiren sayın Macit Gün- gör'ün olumlu dürtüsü ile düzeltme yoluna gideceğini az da olsa ümit ediyorduk.

Derken bir de baktık ki, 21 Eylül'de ipin ucunu büsbül- tün kaçırmıştı üstad.

Ve ihanetindeki imadı, tüm umutları yitirdi!

Durulmaz artık üzerinde... Bu konu ile daha fazla meş- gul etmeye hakkımız yok siz okurlarımıza... Yalnız izin ve- rirsiniz, son bir kez «Parlamento Dışı Palavra»sını 21 Eylül tarihli AKŞAM'daki yazısının ve gerçek devrimci V. İ. Le- nin'in yardımı ile bir güzel hallaçlayalım.

Çetin Altan'ın parlamento içi mücadelesinin yadsınmasına varmasının gerekçelerinden biri şu şekilde su yüzüne çıkıyor 21 Eylül tarihli AKŞAM'da:

«A. P. iktidarı laik Türkiye Cumhuriyeti'nin teokratik devletlerin dinsel bir konferansına katılması için karar aldı- ğı an, muhalefet partileri böyle mi durmalıydı?»

Şu demeye getiriyor Altan: «Durmamalıydı. Durduğuma göre at sepete gitsin.» Ve bunu savunuyor...

Bakin V. İ. Lenin, aynı çıkınaz yola yarım asır önce ve de daha geçerli gerekçelerle sapsmış Hollanda «Solcularına» nasıl seslenmişti:

«... Hollanda solcularının şaria bağlı olsa bile parlamente- ya katılmayı reddetme yolunda ileri sürdükleri iddialar kök- ten yanlıştır ve devrimci proletaryanın davasına zararlıdır. Batı Avrupa'da ve Amerika'da parlamentoların işçi sınıfına devrimci öncüsü için özellikle iğrenç bir niteliğe büründüğü doğrudur. Bu inkâr edilemez.

«... Ama, bu herkesçe bilinen kötülükle nasıl savaşılaca- ğı meselesini çözüme bağlarken bu duyguya kapılmak sadece akılsızlık olmaz, aynı zamanda cinayet sayılmalıdır.» (1)

Ve Çetin Altan'dan bir başka gerekçe:

«Kendi bünyeleri içinde huzursuz olan bazı siyasiler de- ğil bu hareketi destekleyeceklerdir. Biz böyle bir eylem için hazırlanma zamanı geldiği kamsındayız. Partilerin birbir- sini çıkara dayanan sözleri yanında «Parlamento Dışı Mu- halefet'in ne dediği hepsinininkinden daha çok dikkati çeke- cektir.»

«Zaman tamamsımsı... Lenin ise aynı görüşü savunan Alman «solcularına» şöyle sesleniyordu:

«... asıl mesele şu ki, bizim için zamanı doldurmuş o- lan bir şeyin sınıf için zamanı doldurduğuna yığınlar için zamanı doldurduğuna inanmamak gerekir.» (2)

Altan inanır mı, inanmaz mı?... Dedik a, orası artık bi- zi ilgilendirmiyor. İlgilenilir olmaktan yitirdi inandıkları, sosyalistlerin gözünde... İyisi mi biz, yine Lenin'i dinleyelim: «Burjuva parlamentosunu ve bütün öteki gerici kurum- ları dağıtmada gücümüz yetmediği sürece, bu kurumlarda çalışmak zorundayız, özellikle hâlâ papaz takımının ve tas- ra kuvvetlerinin boğucu havasının hayvanca bir bilingsizlik içinde tuttuğu işçiler olduğu için, bu kurumlarda çalışmalı- yız. Yoksa gevezeden başka bir şey değilsiniz.» (3)

«... Gerici parlamentolardan devrimci amaçlarla yararla- nılması gibi çetin bir meselenin üstünden atlayarak 'kaçın- mayı' denemek çocukluktur. Hem yeni bir toplum yaratmak istiyorsunuz, hem de gerici bir parlamentoda inanmış feda- kar yigit devrimcilerden kurulu bir parlamento gurubu ya- ratmanın güçlükleri karşısında geriliyorsunuz. Bu çocukluk değil midir?» (4)

Bu iş burada biter. Biz biliyoruz ki, sosyalizme bir siya- sal örgüt ve siyasal örgüte de sosyalist gerek!

- 1) V. İ. LENİN Devrim Stratejisi.
- 2) Aynı eser
- 3) Aynı eser
- 4) Aynı eser

MAHMUT AYDAN GEDİKALİ
(Öğrenci - İzmir)

İMECE

101. Sayıda:

Arman, Baykurt, Koç- türk, Kanar, Ataöv, Köklüğüller, Atılğan, Zi- ya, Aytekin, Öz, Gündüz, Ay, Aydın, Ayık, Sahk ve daha bir çokların güc- lü deyişleriyle

İmcece

Yıllık abone: 15 lira
F.M. 373. Ankara

Ant Der: 660

Süper-kapitalistler dünya halklarına yeni tuzaklar hazırlıyor

Muzaffer TUNÇAĞ

— San Francisco'dan yazıyor —

AMERİKA'daki «Demokratik Toplum için Öğrenciler» (SDS) örgütünün «HİRSIZLARIN ŞENLİĞİ» diye adlandırdığı «Uluslararası Endüstriyel Konferansı» 15-19 Eylül tarihleri arasında San Francisco'da toplandı.

SDS'la yayınladığı bildiride, D. Rockefeller, E. Kaiser, R. Blough gibi ülkenin en büyük gangsterlerinin yüzlerce yamaklarıyla birlikte Mason Salonunda toplanıp, yeryüzünün gelecek dört yıl üzerindeki taktik hazırlayacakları bildiriliyor ve bu gangsterlerin tüfek yerine «taş» çantası taşıdıkları belirtilip, halk uyarılıyordu.

Nitekim «Yeryüzündeki gelir ayrımını kapamak» diyeşyle ortaya çıkan konferansın yapısı da örgütün bu savını doğrular nitelikteydi:

«Artan, patlamaya hazır toplumsal güçler, işadamlarını, eskiyi eleştirmeye, yeni ve geleceği de belirlemeye zorluyor» diyen konferans kurulu, bunları tartışmak üzere 70 ülkeden işadamlarının bir araya gelip, az - gelişmiş (onların deşışyle «kalkınan») ülkelerde, Uluslararası Korporasyonlar aracılığıyla gelir dağıtımını düzeltmeye çalışacaklarını ileri sürüyordu. SDS bildirisi ise bu planları şöyle yorumluyordu:

— «Özel girişimle hükümetler arasındaki ilişkileri düzenlemek»; yani halkın seçmesi gereken hükümetleri satınalmak.

— «Özel dış yardımın önündeki engelleri aşmak; yani Güney Amerika ve Asya'ya, halklar kendilerini koruyabilecekken, CIA ajanları ve işgal orduları yollamak.

— «Olanaksız değişkenler geliştirilerek toplu sözleşmelerin, grevlerin üstesinden gelmek»; yani sendikaları satın almak, grevleri kırmak.

Aldatmacalar

Bu gibi aldatmaca dolu önerilerle başlayan toplantılarda daha ilk günden dikkatli çeken konu, batı evreninin içinde bulunduğu bunalımın yansımaları oldu. Kapitalist evrenin aman-sız çıkmaz olan enflasyon korkusu, batı sorunlarına değinen konuşmacıların en belirgin yanıydı. (15 Ağustos 1969 tarihli LIFE dergisi, 10 yılda geliri 5.000 dolar artmış bir Amerikan ailesi için gerçekte bunun enflasyon yüzünden 575 dolarlık bir artışa eşit düştüğünü yazıyordu.)

Böylece temelde kendi çıkarlarını dertlemek için bir

araya gelmiş olan batılı kapitalistler, her konuşmada beliren, yapma bir acıma taşıyan tutumlarıyla, az - gelişmiş ülkelere yardım etmeye çalışır gözüktüler. Oysa aradıkları, mallarını satabilecekleri daha serbest pazarlar ve bunları o ülkelerde sağlamak için gerekli araçlardı. Öte yandan devrimler, baskaldırmalar gözlerinin önüne birer karabasan gibi dikiliyor, bu yüzden de az - gelişmiş ülkelerdeki yamaklarına gözdağı veriyorlardı. Umdukları uluslararası kapitalizmin gücünü geliştirmekti.

Nitekim açık konuşmasını yapan U.S. Steel'in direktörü R. Blough, konuşmasının bir yerinde bunu açıkça ortaya koydu:

«Korporasyonlar uzun zaman-dan beri geleceğin planlaması üzerine çalışıyorlar. Daha çok pazar, yeni fabrikalar, uluslararası işlemler ve yeryüzünde varolan binlerce iş üzerine kafa yoruyoruz.»

Yeryüzünün en belli baş kapitalist kurumlarından biri, belki de birincisi olan «Chase Manhattan Bankası» Başkanı D. Rockefeller ise konuşmasında bu durumu şu sözleriyle tanımlamaya çalıştı:

«Zengin ve yoksul ülkeler arasındaki teknolojik ayırma - ülkeler içindeki zengin ve yoksul arasında olduğunca - halk çok geneldir. Uluslararası ticaret ve yatırım, bu boşluğu kapamak için önümüzde açık bulunan en önemli olanaklardan biridir.»

Rockefeller, ayrıca, toplantıya katılan 700'e yakın işadamlarını, enflasyonu önlemek için konulan ve uluslararası ticaret ve yatırımı engelleyen yayap engeller konusunda uyarım sözlerine devamla, «insanoğullarının üçte ikisinde öyle bir nefret duygusu uyandırır ki, ilişkileri yeniden kurmak nesiller boyu sürer; bu zaman süresince de bizler, askeri kamplarda yaşamak zorunda kalabiliriz.» demiştir.

Bu çekiş korkular içindeki binli gangster, bu yüzden az - gelişmişlerin kalbini kazanmak için demeddiğini bırakmamıştır. Konferans ilerledikçe, «biz aslında az-gelişmiş değil gelişmek-

NATO SEKRETERİ STIKKER

— Kapitalistlere ustalıkla sömürü yolu gösteriyor —

te olan ülkelersiniz. Ekonomikler gelir tanımlarını yanlış yaptıkları için bunca geri gözüktüyorsunuz, gerçekte değilsiniz, zihniyetiniz. Hem tarımda önemli adımlar atmaktasınız. (Kaste-dilen Sonora tipi buğday v.b.'dir.) Kısa zamanda açlık sorununu çözecek, giderek biz ilerlemiş ülkelere mal satacağısınız. Böylece yoksul ülkeler, zenginlere açık pazarlarda, kendi yollarını bulacaklardır» savını kabul ettirmeye çalıştı, durdu. (Bu konudaki inci sözü Singa-pore'dan Max Lewis adlı bir işadamları ediyor: «Güneydoğu Asya yeryüzünün en zengin bölgelerinden biridir... biz yoksul değiliz... yakarmıyoruz... insanları bizlerle ortak olmaya çağırıyoruz...»)

Büyük Tehlike

Az - gelişmiş ülkelerin koyduğu engelleri ortadan kaldırmak için çaba amansızdı. Bu konuda konferans kurulu iki kitapçı yayımlanmış: «Özel dış yatırımın önündeki engeller ve dürtüler - 1967-68» ile «Ulusçuluk mu, karşılıklı bağlanma mı? Değişkenler» adını taşıyan iki kitapçık. İkinci Özel girişimcilerin önündeki engeller arasında; komünist ülkelerle ilişkiler (örnek olarak: Cezayir'in Rusya ile bağlarını güçlendir-mesi, Pakistan'daki komünist etki tehlikesi, Tunus'un sosyalist eğilimleri, Hindistan'ın sosyalist doktrini gösterilmektedir) Haiti gibi merkezîyetçi hükümetler, döviz kısıtları, yüksek fi-yatlar, yerel (lokal) sahipliğin üstünlüğü istekleri, yerel katkı baskıları v.b. var. Kapitalist uzmanlara göre ulusçuluk eği-

limi uzun - devrede uluslararası ticaretin baş düşmanlarından biridir. uzmanlarca bir ülke yabancılarla karşı egemenliğini korumak, ama başka ülkelere alışverişini boğvermemelidir. İşadamları arasında yapılan bir ankette, ortak yatırımlardan, yerel amaçlarla, dış yatırım çıkarlarını en iyi düzene koyacak yol olarak söz edilmektedir. Bir Alman işadamları ise karşılıklı bağlanmayı yeğlemek konusunda şu sözleri etmiş: «Uzun devrede hiçbir ülke başkasının zararına kendi endüstrisini koruyamayacaktır, çünkü her hangi bir yolla başka ülkelere yapılan zarar gelip zararı yapanın ülkesine düşecektir.»

Başka bir konuşmada da, eski NATO Genel Sekreteri Stikker, kapitalistleri her şeye karşı il-yimler olmaya çağırıyor. «Aman, dedi, baktık bu yoksul ülkelere-den demeyin, biz de birkaç yüz-yıl önce böyleydik, kendi başla-rımızın çaresine baksınlar, bizim uğraşacağımız kendi dertlerimiz var demeyin, il-yimler olun...» Çünkü Stikker biliyor kaçınılmaz sonun ne olduğunu. (Fanon gibi düşünürlerin yaşadığı bir evrende artık Stikker gibilere rahat yüzü var mı?) Fakat işte herşeye karşı Stikker özel girişime fazla yük vermek istemedi yine. Ne de olsa ana amaç kârdı; onun için ileride kapitalistler kullandığı diye altyapı yatırımları devlet yardımlarıyla karşılanmalıydı. Ayrıca az - gelişmiş ülke yöneticilerini de uyaran Hollanda'lı, özel girişimin ne denli önemli olduğunu hükümet memurlarına öğretilen diye de öğüt verdi. Oysa Stikker'in konuşmasında «özel dış yatırım aleyhine efsaneler» diye nitelendirildiği noktalar, herkesin bildiğince bu oyunun en belirgin gerçek kurallarıdır. «Özel girişimin az - gelişmiş ülkelere den suç kertesinde sağladıkları ka-

zancılar, dışardaki suçlulara ih-rac yoluyla gizlenen kârılar, bül-günkü insan gücüne yetişir-mek yolundaki çabalar n azlığı» birkaç örnektir efsane diye nite-lenirilen gerçeklere.

Beri yandan iki yüzölçü emper-yalistler halkları soymaya çalış-makta yalnız değildiler elbet. Emperyalistlerin az - gelişmiş ülkelerdeki yarıdakçılarının on-lardan aşağı kalır yanı yoktu. Sözgelimi Liberya'lı konuşmacı Horton, iki tarafa da öğütler vermek üzere ortaya atıldı. Az - gelişmiş ülkelere, dış yardım çekebilmek için, «halkımızın büyük bir bölümü mutfakla bir arada yaşamı, nüfusunun önemli bir bölümü temel yetile-re ve zekaya sahip olsun, halk artırmayı öğrensin, iş ortamı e-limli yatırımlar yapısın» gibilerinden, çocuklara bile gülmek gelecek sözler etti. Yabancıardan ise dili yandırdı belli ama bunu açığa çıkarmak istemedi. Emperyalistler neler yapıyorsa az - gelişmiş ülkelere, aman yap-mayın diye yalvardı; yoksa halklar onları yadsırmış. (Horton'un sıraladığı maddelerden birkaç örnek: yatırımcının hükümeti iç siyasete karışmama-lı; yatırımcı elden geldiğince yerli adam kullanmalı; yerinde fabrikalar kurmalı; yatırımcı i-şinin yanısıra o ülkenin siyase-

**ANT'a
abone
olunuz,
abone
bulunuz!**

3 aylık 11 lira
6 aylık 22 lira
Yıllık 44 lira

Amerikalı öğrencilerin «Hırsızlar Şenliği» adını verdiği San Francisco'daki kapitalistler toplantısında dünyanın ünlü kapitalist ve kompradorları bir araya geldiler.

tine karışmamalı v.b.) Tüm bunların yanısıra Hintli delegeler Tandon'un ülkesi adına çıkardığı övünme payı ise gerçekten acıklı bir örnektir. Hindistan'da bir beyin akımından söz edilebileceği halde, Hindistan yine de az gelişmiş ülkelere iyi yetiştirilmiş profesyonel emenlere ihraç edebiliyor...

Köpeklikler

Fakat emperyalizme yaltaklanmanın en ilgi çekici örneği, hani bazı zümrelerin hayranlıkla dillerinden düşürmedikleri Endonezya'nın delegesi verdi. Emperyalist uşağı Muhammed Sadı, Endonezya'daki korkunç

kırımın kimler adına yapıldığını ortaya açıkça seriyordu böylece. (Bizdeki «komünist leşçiler»in kulakları çınlasın...) İşte Sadı'nın konuşmasından bir kaç parça:

«Üç yıl önceki rejim değişikliğinden sonra Endonezya yine batı dünyasının ilgisini kazanmıştır. Şimdiki hükümet... Sukarno rejiminin ekonomik siyasetini iyiden değiştirmiştir. Özel endüstriye bolca özgürlük veriyor; ekonomiyi yönetmede hükümet emirlerinden çok, pazar kuvvetlerine bel bağlıyor; dış kapitalin gelmesini destekliyor».

«Ekonomik ulusçuluk dış yatırımın yokluğu demek değildir. Ekonomik gelişmeyi hızlandırmak için dış yardım gereklidir. Fakat bu dış yardım o ülkedeki ekonomik ulusçuluk ile bir arada yaşamak zorundadır. Dış yatırımın bunu bir meydan okuma gibi görmesini dilerim. Ulusçuluğu, olumlu, yapıcı bir güç, «potansiyel» bir dost olarak değerlendirmelidir. Eğer dış girişim geçerli olanakları bulursa —ki bu iki taraflı bir oluşumdur— sonunda bu, karşılığı yüksek kazançlı, değerli bir deney olur.»

«... Hollandalıların mali olan hakları siyasi kargaşanın kurbanı oldular. 1958'de mallarına el kondu, giderek devletleştirildi.»

«Yardım alan ülkelerin hükümetleri yatırım ve iş ortamını geliştirmek için ellerinden geleni yapmalılar... vergi kanunları bolca para akımı yoluyla işyerlerini büyütecek olanakları sağlamalı. Döviz rejimi pek sıkı olmamalı... İş kanunları işyerinin gereksemeleri ile işçi hakları arasında iyi bir denge kurulmalıdır... Yabancı firmaların varlığı ulusal ekonomi üzerinde bir mayalayıcı etkisi yapacaktır. Sömürge sonrası ekonomilerde çokça duyulan, «yabancı iş, yerli işin gelişmesini önler» suçlamasından kaçınılmalıdır.»

...Ve Bizimkiler

Bu ortam içinde gelişen konferansa Türkiye'den beş temsilci geldi: Nejat Eczacıbaşı, Natiuk Birkan, Cabir Selek, Halis Kaynar, Şarık Tara. Bunlar içinde en devingeni Eczacıbaşı idi, hattâ Türkiye'nin eğitimiyile ilgili bir konuşma yaptı. Atatürk'ün, devrimi yaptıktan sonra geçmişin boğulduğundan ötürü ülkenin çoğunluğunu oluşturan köylüyü eğitime zorluğuyla karşılaştığını belirten Eczacıbaşı, bu müthiş billsizliğin, Halk Partisi'nin başlattığı köy enstitüleri sayesinde üstesinden gelinmeye çalışıldığını söyledi. (Bu arada Kanuni Sultan Süleyman'ın Fransa kralına yazdığı mektubu da araya soktu. «Bunun ekonominin geleceği için ne demek olduğunu bilmek için peygamber olmak gerekmez» diyecektir. Kendi değerleriyle övgü bölümünde inceden duran Eczacıbaşı, yıkılma nedenlerine

geldiğinde bir tutukluk kazandı, bunca övdüğü kurumun yıkılma nedenlerinin iç yüzünü kapitalist abilerine pek açmadı. Tüm suçu artık yıkılmış olan D. P.'nin üstüne, —ki o da kansız bir darbe ile devrilmiştir artık diye ekleyerek— laflıktan sapmaya, demokrasiye alıngımayan az gelişmiş ülke politikacılarının üstüne atmaya çalıştı. Bunlar da birer etken ama kuruluştaki gelişki neydi, enstitülere komünist diyenler kimlerdi, enstitü mezunlarının varlığı sonuçta kimleri ürkütüştü, bunları açıklamaya pek cesaret edemezdi Eczacıbaşı elbet.

Şimdi ne yapabiliriz diye kendi kendine sorduğunda da, çözümlü olarak özel girişimi gösterecektir kaçınılmaz olarak. (Özel girişimin eğitiminde yaptıklarını sayarken bir yerde övünmek için değindiği nokta, gerçekte durumu tüm çıplaklığı ile ortaya koymaktadır: «Bir fabrika, işçi çocuklarının üç yıllık teknik öğrenim gördükleri bir çırak okulu açmıştır.» Yani babalarını zincirlemiş olan kompradorlar daha o yaştaki çocuklara, başka çıkar yol yok deyip, el atmaya çalışıyor. Eski durumlarıyla enstitülerin kurulumu, demokratik rejimin ise her türlü eksikliğine karşın boğlanamayacağını belirten Eczacıbaşı konuşmasını, dünyaya öncülük etti diye enstitüler doğrultusunda, fakat yeni koşullara uygun okullar açmak bekleyişiyse bitirdi. (Ben kendi adama, Eczacıbaşı'nın işadamları köylü ilişkilerini değerlendirdiğiyle Rockefeller'in gelişmiş az gelişmiş değerlendirmesi arasında yakın benzerlikler buldum.)

Fakat işte Sadı'nın efendilerine yalvarırken dediğince: «Endüstriyel ülkelerin, geleneksel ihracatlarındaki azalmadan dolayı daha az gelişmiş ülkelere ellerindeki mamulleri ihraç edebilmeleri için ticari imtiyazlar tanıma olanakları üzerinde tartışılıyor. Aradan iki UNCTAD toplantısı ve dört yıl geçmesine, milyonlarca söz, tonlarca belge harcamasına karşın durumda ufak bir değişiklik bile olmamıştır. Bir çok gelişmekte olan ülke yalnız azalan devlet yardımıyla değil, durgun ihracatla da karşı karşıya kalmıştır.»

Bir komprador bile durumu böylecene belirttikten sonra emperyalistlerle ilişkilerden az gelişmiş ülke halkları adına kazançlı bir çözüm beklenebilir mi? HAYIR. Çünkü Stikker'in de konuşmasında öne sürdüğü gibi, kapitalistler «...yatırımlarında kumar oynayan hissedarlarına karşı sorumludurlar.»

Son genel seçimler Almanya'ya ne getirdi

Doğan KEKEVİ

— Köln'den Yazıyor —

28 Eylül'de yapılan B. Almanya seçimlerinde sandıklar kaçırmadı, baskın yapılmadı, sahte oy pusulaları kullanılmadı, ne sandık ne de köşe başlarında jandarma polis nöbet tutmadı. Dolayısıyla da yadırgamadık değil. Bu seçimlerin Türkiye'yi aratmayan bir yönü vardır ki, o da politikacıların birbirlerine attıkları çamurlarla, halka verdikleri tutmayacakları sözlerdir. Bir de halk arasında yayılan bir takım korkular. Parlamento dışı muhalefet, devrimci işçi kuruluşları ve devrimci gençlik tarafından sosyalizme ihanetle suçlanan Sosyal Demokratlar (SPD) hakkında rakip partilerin (CDU/CSU) seçim kürsülerinde «Bunlara oy verip iktidara getirirseniz ertesi gece kızlırdu Almanya'ya girer» diye bağırması, ve halk arasında «servetlerinizi ellerinizden alacaklar» gibi yolları oy toplamak için denemeleri, alışlagelen politika oyunlarının sömürü olan her ülkede geçerli olduğunu bir kere daha doğruladı.

Seçimlerin en demagog partisi, Yeni Nazi'lerdi, ordudaki subayların eski Alman disiplini bir ordu hayallerini canlandırmak, talebe - polis çatışmalarını fırsat bilip polisleri tavlamak gibi taktiklerle seçime giren Yeni Nazi'ler, gerekli yüzde 5'i sağlayamadıkları için parlamento hayalleri de şimdilik kursaklarında kaldı.

Yeni kurulan Alman Komünist Partisi'ni revizyonizmle suçlayan bir başka grubun kurduğu tescilli edilmemiş marksist - leninist Parti de diğer partilerin seçim afişlerinin üzerine «Seçimleri boykot et, oy pusulasına KPD/ML yaz» sloganı bulunan afişleri yapıştırarak seçime katıldı. İlk defa seçime katılan Alman Komünist Partisi de oyların ancak yüzde 1,2'sini alabildi.

Alman seçmenlerinin ne gibi etkiler altında sandık başına gittiğini araştırmak uzun bir konu. Yalnız 50 fenige birasını için, 5 marka gömlek, 1 aylık kazancı ile televizyon, 6 aylık kazancı ile de araba alabilen, kısacası emperyalist sömürden sus payı alan Alman seçmenin, küçük bir azınlık hariç, uzun vadeli, geri kalmış ülke halklarını da dik kate olarak devrimci bir düşünce ile oy kullandığını sanmak bu şartlar altında safdillikden ileri gidemez. Yalnız uşağı, daki istatistik rakamlarını dikkate alarak, hiç yoksa kendi çıkarları konusunda ne kadar bilinçli davrandığını da zaman gösterecek.

Yayınlanan bir istatistiğe göre, 21 milyon Alman ailesinden 305 bini şahsi servetlerin yüzde 35'ine ve üretim araçlarının (endüstri işletmelerinin) yüzde 70'ine sahip. Bu istatistiği açıklayan gazete şöyle devam ediyor: «Ekonomik sistemimiz» sınıflar arası dengesizliği her gün biraz daha artırmaktadır. Örneğin: 1950'de yüzde 6,0 olan emeklilerin şahsi servetlerdeki payı 1967'de yüzde 3,6'ya, aynı devre içerisinde işçilerin payı ise yüzde 40,5'den, yüzde 23,9'a düşmüştür. Yükselen sadece işverenlerin yüzde 53,5'den 72,5'a çıkan payıdır.»

Seçimlerin bitmesine, bugünlerde yeni hükümetin kimler tarafından kurulacağı iyice belli olmasına rağmen, sinsi bir iktidar mücadelesi hâlâ devam etmekte. Gazete başlıkları bu oyunları teşhirle dolu.

Bilindiği gibi, harpten bu yana (yirmi yılı geçkin) B. Almanya'yı idare eden Adenauer'in partisi CDU, seçime Birleşik Sosyal Hristiyanlarla (CSU) birlik girmekte, böylece oyların çoğunluğunu alarak iktidarda kalmaktaydı. Son dört yıldır Sosyal Demokratlarla (SPD) koalisyon yapmak zorunda kalan bu birleşik partiler, bu sefer Sosyal Demokratlarla, Hür Demokratların oy bilesimini aşamamışlardır. SPD başkanı Willy Brandt'ın dediği gibi, «yıllardır süren bir ebedi oyun nihayet bozulmuştur». Yirmi yılı geçkin iktidarda kalmamış alskanlığı ile CDU/CSU ve bazı işverenler birliği gibi çevreler, bir Hür Demokratlar/Sosyal Demokratlar koalisyonunu bozmak için çalışmaktadırlar. Bütün bunlara rağmen şu günlerde yeni hükümetin SPD/FDP tarafından kurulacağı artık kesinleşmiştir.

Bir FDP yetkilisi, adigeçen çevrelerce, W. Brandt'ın desteklenmemesi için yapılan tekliflerin liste halinde kamuoyuna açıklanacağını söylemiştir. Hür Demokratlar içerisinde yönü belirsiz adaylara bakanlık, maddi imkanlar, endüstri kollarında mühim mevkiler teklif edilmektedir. Örneğin, endüstri alanından 6 milyon mark, bir SPD/FDP koalisyonunu bozmak için tahsis edilmiştir. FDP'deki mühim kişiler gelecek on yıl içinde bütün seçimlerde CDU/CSU listelerinde en iyi yerleri alacaklardır v.s. Teklifler böylece uzayıp gitmektedir. Fakat her şeye rağmen şimdiye dek süregelen büyük koalisyon bozulmuş, W. Brandt'ın başbakanlığı, W. Scheel'in başbakan yardımcılığı ile dışişleri bakanlığı kesinleşmiştir.

Bünyesinde bir çok ilerici sendika ve talebe örgütlerini toplamalarına rağmen, Sosyal Demokratlarla Hür Demokratların kuracağı hükümetten iç ve dış politikada hiç olmazsa şimdilik büyük değişiklikler beklemek olanaksızdır. Fakat «işçilerin yönetime katılmaları» veya doğu blokuyla olan ilişkilerin geliştirilmesi gibi konularda tabandan gelecek etkilerle, hiç olmazsa şimdiye kadar atılmayan birçok adımın atılacağını beklemek, sürpriz de sayılsa, imkân dahilindedir. Hele muhalefette 20 yıllık bir iktidar partisinin bulunması Sosyal Demokratları devrimci cephe ve tabanla daha iyi ilişkiler kurmaya zorlayabilir.

ant yayınları sunar

Ölmez otu

Yaşar Kemal

İkinci Baskısı Çıktı

Ant'ın Öteki Kitapları

- HİLAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU, M. E. Bozarslan-Bundan önce «İslamiyet Açısından Şeyhlik - Ağalık», «Doğunun Sorunları», «Kürtçe Alfabe» adlı eserleriyle ve kürtçeden Mem U Zin çevirisiyle haklı bir şöhret yapmış bulunan eski Kulp ve Sarköy Müftüsü Mehmet Emin Bozarslan, «Hilafet ve Ümmetçilik Sorunu» adlı bu son eserinde, her iki «kümü» de toplumcu bir açıdan incelemekte, emperyalizmin dini sömürerek Ortadoğu'da çevirdiği oyunları belgelerle açıklamakta ve devrimcilere dini konularda doğru «eşhisler koyma imkanı» sağlamaktadır. Kitabın en ilgi çekici yanlarından biri de, Hilafet'in kaldırılması konusundaki meclis konuşmalarının ilk defa bugünkü dile çevirilerek tam metin halinde yayınlanmaktadır. Beş renkli lüks krom ofset kapak içinde 392 sayfa, 12,5 Lira'dır.
 - OSMANLI TOPLUM YAPISI, Dr. Muzaffer Sencer, 10 Lira
 - ZAPATA, Robert P. Millon, 5 Lira
 - MAVİ GÖZLÜ DEV (Nazım Hikmet ve sanatı), Zekeriya Sertel, 10 Lira.
 - DİNLE YANKEE, Wright Mills, 10 Lira
 - TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKIMLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
 - ÇİZGİLİ DÜNYA Ferruh Doğan, 5 Lira
 - İNCE MEMED I (9. Baskı) Yaşar Kemal 15 Lira.
 - İNCE MEMED II (2. Baskı) 15 Lira
 - MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
 - DÜZENİN YABANCILAŞMASI İdris Küçükömer, 1,5 Lira
 - ANARŞİZM Duclos - Cohn Bendit, 7,5 Lira
 - ROMAN GİRİ Sabiha Sertel, 15 Lira
 - SIYAH İKTİDAR Stokely Carmichael 7,5 Lira
 - YAŞANTIM Yevtuchenko, 5 Lira
 - NAZİM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Sülker, 7,5 Lira
 - SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Sülker, 7,5 Lira
 - GERİLLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira
 - SAVAŞ ANILARI (2. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
 - ÜÇ ANADOLU EFANESİ Yaşar Kemal, 10 Lira
 - ORTADİREK Yaşar Kemal, 15 Lira
 - YER DEMİR GÖK BAKIR (Tükendi) Yaşar Kemal, 15 Lira
 - ÖLMEZ OTU Yaşar Kemal, 15 Lira
 - MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile Burns, 5 Lira
 - GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira
- Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P. K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtım: GE-DA
Ankara Dağıtım: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtım: DATİG

İŞ KAZALARINDA SAKATLANAN İŞÇİLERDEN BİR GRUP
- Sigorta kapılarında süründürülüyorlar -

Sosyal Sigortalar var, ama sakatlanan işçinin hiçbir garantisi yok!

Emek TAŞKIRAN

«Yedi kişi toprak altında, 6 ceset çıkarıldı, 6 işçi yaralı olarak kurtarıldı.» diye yazdı 12 Eylülde gazeteler. Olay bir iki gün izlendi, unutuldu... Gazetelere geçmeyenler bir yana, bu kaçınılmaz sönem ocak. Babasız çocuklar, ersiz analar yıkımı... Öte yandan, 8 Eylül günü gazeteler, çoğu okurun gözünden kaçan, tek sütunluk bir haber vermişlerdi. «Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)», Türkiye çalışma hayatına ilişkin istatistikleri de kapsayan raporlar yayımlamıştı. Raporda, Türkiye, özellikle iş kazalarının çokluğu, dahası hızla artışı bakımından dünya ülkeleri arasında ön sıralarda yer alıyordu. İş kazalarından dolayı emekçiler ya canlarını vermekte ya da ömür boyunca acısını çekecek şekilde, elden ayakta, gözden yada başka organlarından sakatlanmaktadırlar. Bu yerine konması olanaksız kayıplara bir de ekonomik kayıplar ekleniyor. Milyonlarca işgünü yaralanmadan, ekonomimize bir katkım olmadan akıp gidiyor...

Bu konuda, ilkin Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) yayınladığı istatistiklere kısaca bir göz atmakta yarar vardır: 1946 - 65 yılları arasında iş kazasına uğrayan işçi sayısı 835 bin 755 kişidir. Yalnızca 1965 te 92 bin 14 işçi iş kazasına uğramış. 1964 yılında yapılan bir sayıma göre ülkemizde iş kazalarındaki ölümler oranı % 3.06'dır. Açıkcası iş kazasına uğrayan her yüz kişiden üçü ölüyor. İş kazası oranının en yüksek olduğu iş kolu da kömür madencilikidir. Ki yalnızca Ereğli Kömür İşletmelerinde 1951 - 65 yılları arasında iş kazasına uğrayan işçi sayısı 102 bin 401'dir.

Ya ILO ne diyor:

ILO'nun verdiği sayılara göre, ülkemizde 1967 yılına göre 1968 yılında iş kazalarında %11 bir artış olmuştur. Sürekli iş göremezlik, çalışamayacak ölçüde sakatlık olaylarında artış oranı %13'tür. Ölüm oranında

artış daha da korkunç! 1968 yılında, bir yıl öncesine oranla 8.100'e biten iş kazalarında %26 bir artış olmuştur. ILO'ya göre: 1963 - 67 yılları arasında iş kazaları dolayısıyla kayıp işgünü 7 milyon 806 bin 393 gündür... Bu işçilerden herbirinin günde ortalama yirmi liralık değer yaratacaklarını düşünürsek ulusal gelirden kayıpların ne ölçüye vardığı da çıkar ortaya...

Korkunç sayılar bunlar, kişiyi ezen gerçekler... Evet bu emekçi kıymı iş-kazasının niteliğini araştırmaya yönelirsek, genel bir tanımla: «İşçinin beden ve ruh bütünlüğünü bozan kazalara iş kazası» denilmektedir. Çalışanın sosyal haklarını güvence altına alacağı görüşüyle çıkarılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar yasası bir iş kazası tanımını getirmemiştir. Ancak hangi durumda, nerede, ne zaman olan kazaların iş kazası sayılması gerekeceğinin öğelerinin bir sıralamasını yapmıştır. Öte yandan

zaman, oluş, yer bakımından aranan nitelik olsa bile, bir olayın iş kazası sayılması için: «İş yerinin S.S. Kanunu kapsamına girmiş yada girebilecek durumda olması gerekeceği» yasa ön koşulu olarak saptanmıştır... 506 sayılı S. S. yasası, S. S. lar kapsamına giren iş yerlerinde olan kazalarda, yeterince de olsa kazaya uğrayan işçiye «sürekli iş göremezlik», «geçici iş göremezlik» ya da «caraç ve protez» yardımı gibi yardımlar sağlamaktadır...

Ya ötekiler!... Devletin «sosyal güvenlik» elinin uzanmadığı emekçiler... Onlar, tam anlamıyla, canı elinde emek gücünü iş pazarına sürmektedirler. S. S. yasası kapsamı dışında bırakılmış geniş bir işçi kitlesi, çok sayıda işyeri vardır. Bunların ölümlü yada sakatlık oranı yanlarına kalmaktadır... Örneğin: Tarım işçileri, ev hizmetlerinde çalışanlar, emekli sandığına bağlı olanlar, yetkili resmi makamların izniyle kurulan meslek kurslarında yapım ve üretim işlerinde çalışanlar (ki bugün elektrikçilik, radyo, culuk ve benzeri meslek kursları bir sömürme aracı durumundadır), cezaevlerinin atelyelerinde çalışan hükümlüler, sos-

Gerçek Dost Yayınları sunar.

Kürtlerin Dramı
MEZRA BOTAN

çıkıtı.

Yazan :
Mahmut BAKSI

Fiatı : 5 TL.

Ant Der: 661

Halk Sinemamız

BİLİYORUM, bunca temel yapı sorunları dururken, tutup bütün ıplığı pazara sürülmüş bir üst yapı kurumu üzerine söz etmek, çocuklara anlamsız gelecektir. Fakat var olan herşeye karşı acımasız eleştiri ilkesini benimsemiş insanları için, bu kapıkulu isteklerinin yeterince aydınlanmamış niyetlerini de açıklamanın yararına inanıyorum.

Bir zamanlar —çok kısa bir süre önce— çeşitli devrimci dergilerde bile boy gösterme cüretini kendinde bulan, bütün amaçları kavramı kaypaklıklarından yararlanıp yaptıkları halk düşmanı sinemaya külf uydurmaya çalışan bazı yönetmenler vardı. Temel savları, Türkiye'nin değişik bir toplumsal yapıya sahip olduğu ve bu ülkede kültür sömürüsünün subaşığını yapan sinemanın hakkı çıkarılabileceği idi. Ve yine savlarını belgelemek için kargaları bile kakkahadan çatlatarak bir önermeyi sürüyorlardı öne: «Bizim 5.000.000 seyircimiz var. Bizim yaptığımız sinema halk sinemasıdır, çünkü parasını halk ödemektedir.»

Evet, Türkiye'de bütün kahurların, bütün çilelerin, bütün halk düşmanı yapıların bedelini halk ödemektedir. Hapislere halk girmektedir, meydanlarda birbirinin peşi sıra onlar öldürülmektedir. Lüks yapıların giderleri, gece klüplerinde eğlenen ve sonra emekçilere sahip çıkabileceği illanetinde bulunan sömürönlere aydın Türk yönetmenlerin içki paralarını halk ödemektedir. Madenlerde onlar bu Büyük Halk Sinemasının (!) yaşaması ve kendi devrimci eylemlerine katkıda bulunması için kursunlanmakta, tarlalarda kadınlarımız bu yüce sanat eserleri (!) için dipçik darbelerine maruz kalmaktadırlar. Tütün yolsuzluklarında sömürülen köylüler, Demir Döküm'de yığıt bir direniş sürdürüp başarıya ulaştıran işçiler, faşizmin açık kursunlarına hedef olup öldürülen gençler, hep bu sinemanın (!) yaşaması için varlıklarını feda etmekte ve yücelmektedirler.

Bu toplumsal tragedya'ya, Ant Dergisi'nin geçen sayılarından birinde yayınlanan ve her gün gazetelerin okuyucu köşelerinde irili ufaklı yer alan seyirci gözlemleri gerekli yanıtı vermektedir. 500 sinema seyircisinin Ant Dergisi'nde yayınlanan

çağrısı şöyle başlıyordu: «Kahroluyoruz, boğuluyoruz burada. Kim dur diyecek bu emperyalizme? Bir takım türedillerin, sanattan habersizlerin yeni Yeşilçam kuralıgını kim yıkacak. SINEMA HALKA İNDİ AMA SADECE FIATI İLE... Halk kanıyor, inanmıyor artık yerli sinemaya... Ey ağalar, bezirganlar yutmuyorum artık yaptıklarınızı. Kovboylarınızın bir meydanda döndüklerini biliyor, göbeklere öpüşlere küfür ediyoruz. Yaşlı gözlerinize gülüyor, gaz tüplerinden yaptığınız uçan dairelerle alay ediyoruz. YUH diyoruz size YUUUUHH küçüğümüzden büyüğümüze kadar.

«... Ama hakkımızı istiyoruz, hor görülüşümüzün ödün alınmasını istiyoruz. Evet soruyoruz şimdi yumruklarımızı sıkıp: Ey Yeni Sinemacılar, Sinematekçiler, Genç Devrimci Sinemacılar neden hep susuyor eylemlerinizi sınırılıyorsunuz? Arayın bizim hakkımızı, sorun hesabımızı.»

Kurumlardan gazete sayfalarına kadar sıçrayan sinema tartışmalarının üzerinden çok fazla zaman geçmedi. Ve Türk Sineması (Bir sette dört film çekme üçkağıdına sahip) toplumsal olaylardan bütünüyle kopuk ve bilinçli bir vurdumduymaz görünümünü korudu. Günden güne yoğunlaşan toplumsal olaylar sinemanın halkın devrimci gücüne katkıda bulunacak bir yönde geliştirmeye yetmedi. Diğer bazı kurumlarda olduğu gibi yerli sinema gerçekte halk düşmanı ve işbirlikçi sinema olmanın ötesine geçemedi. Ve onun bütününe savunuculuğunu yapanlar bu açık illanetlerini sürdürüp durdular.

Bir toplum düşününüz ki, her gün kelle koltakta bir çok insan açık bir eylemi sürdürmektedir. Bir toplum düşününüz ki, hapislere, dayaklara geleceğin kahredilmesi tehditlerine kulak asmadan, öldürölme pahasına inanlar savaşmaktadır. Ve yine bir toplum düşününüz ki, insanları etkilemede güçlü bir silah olabilecek sinemayı yürütenleri bütün bu olaylardan habersiz görünüp rahatlıklarını koruma sevdasında; orada değil halk sinemasından, ancak emperyalist kapıya kul olan bir sinemadan söz edilir ancak.

Yılda 200'li aşan yapımla Türk Sineması, herke kendii emekçileri olmak üzere, bütün bir

halkı yozlaşmaya, yabancılaşmaya iteleyen, kimin hizmetinde işgördüğü açıkça ortaya çıkan sömürgeci bir yapıdır. Son yıllarda hiçbir devrimci eylem yada bunların uzantıları Yeşilçam'ın yeşil duvarlarını aşip içeri girememiştir. Yeşilçam'ın beyazperdesinde, yapay halk kahramanlarına (Çoğu Amerikalı gibi yumruk atan, Amerikalı kovboyar gibi ata binen ve seyircide onlar gibi olma isteği yaratmayı amaçlayan yapay kahramanlara sık sık rastlarırsınız. Oysa gerçekte kendi kökenlerimizde, halk beğenisini yüzyıllarca etkilemiş ve etkileri günümüze kadar uzanmış insanlara, gerçek halk kahramanlarına) rasthyamazsınız. Pir Sultan'ın dolmuş plagını yada kültür emperyalizminin aracı aranjmanlara uydurulmuş şeklini, bayağı set dekorları içinde, göbek havalarıyla karışık yozlaşmış görebilirsiniz.

Oysa devrimci gençlerin dilinde bayraklaşan halk türkülerini, yalın biçimiyle hiçbir Türk filminde dinleme olanığınız yoktur. Zengin olma özlemlerini, patronun kızına aşık olup sınıf değiştirmei amaçlayan işçileri, ağanın kızı ile birleşemediği için ağa olmak isteyen köylüleri, yüksek öğrenimden geçmiş ve egemen sınıfların çıkarlarını koruyan, —dilediğince yatabilme özgürlüğü uğruna— hukuk şahaserleri yaratan avukat gençleri, sahte yargıç ve savcılar çoğu filmde gözünüze sokmak isteyen, Yeşilçam; kendini halkına adanmış savcılar, göz kamaştıran aldatmacalara gülp ölen devrimci gençleri, bir karış toprak için herşeyi göze almış köylüleri, bilinçlendikçe direnme gücü yoğunlaşan işçileri, kendisine konu almamakta ısrarlıdır. Çünkü ikinci tür insanlar, yani halkın ta kendisi Yeşilçam için bir umacıdır.

Yakın bir gelecekte 500'ler 5000'e, 5.000.000'a ulaştıkları zaman Türkiye'de gerçekten halk yararına, devrimci güçlere ışık tutan, bir sinema kurulacaktır. Yeşilçam içinde de bugün ağız kalabalık yönetmenlerin nasıl kendilerini ve sınıflarını sömürdükünü gören set işçileri sinema emekçileri de yasal direnmelere başlayacak, seyirci artık Türk filmlerinin kendinden yana olmasını isteyecektir. O günler uzak gözükmemektedir ve kültür emperyalizminin subaşıları kendilerine başka kapılar aramak zorunda kalacaklardır.

Altan YALÇIN

yal güvenlik haklarından yararlanamazlar. Dahası, berber, terzi, sobacı, tenekeci, demirci, ayakkabıcı, küçük tamirhaneciler de çalışanlar bu haklardan yoksundurlar. Yürekler acısı bir başka meslek dalı şöfüröktür. Kamyon, taksi, dolmuş, özel oto ya da traktör sürücülerini, trafik kazaları, ağır iş koşulları dolayısıyla tam bir kıyına bağdurlar...

İş kazalarının nedenleri genellikle işverenlerin yeter tedbir almamaları, iş yerlerinin aydınlatma, ısıtma yada havalandırma koşullarına uymamasıdır. Bir başka neden iş süresinin uzatılması yada iş operasyonlarının alabildiğine tekdüzeli yoğunlaştırılmasıdır. Dahası ağır yorgunluk, dinlenme olanaklarından yoksunluk, bir de yeter gıda ile işçinin beslenememesi. Ayrıca işçinin yaptığı iş konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması ile işverenin işçiyi işi konusunda ayrıntılı bilgi sahibi yapacak eğitim olanaklarını (İşbaşında kurs, seminer, konferans gibi yollarla) sağlamaması. Daha önemlisi, işverenin yada vekillerinin yada usta ve posta başlarının, daha çok yerim almak gayretiyle, çalışmaya sırasında işçiyi karşı söz ve davranışla ahlak dışı eylemleri, hakaretleridir. Ki işçinin sınır sistemi gün boyunca allakbulluk olmakta, ne yaptığını bilmemektedir. Ki bu konuda (tedbirsizlik, savsama) yasa yeterli zorlayıcı hükümler getirmemiştir...

İşverenin yeter tedbir almaması, savsaması dolayısıyla, iş kazası sonucu işçinin ölümü yada sakatlanması, mahkûme kararıyla sabit olması işvereni cezai sorumluluk altına sokar. Ayrıca işçinin maddi ve manevi kaybını ödemek için maddi tazminata mahkûm olur... Ancak bu çoğunca mümkün olmaz. Çünkü; kaza olayı olduğunda,

kaza raporu düzenlenirken işvereni sorumluluk altına sokacak deliller ya ortadan kaldırılır yada sorumluluk oranını enaz ölçüye indirecek eylemler yapılır. Kaldı ki kaza raporu işveren yada vekilleri, ustabaşları tarafından tutulmaktadır. Öte yandan işçi bu konuda bilgisizlik ve mali olanaksızlık dolayısıyla hakkını alamamakta yada arayamamaktadır...

Bu durumda sendikalar ne yapar diyeceksiniz. Hiç, hemen hemen hiçbirşey. Temsilci ve üyelerini bu konuda eğitmezler. Hoş çoğu anlı - şanlı, astronomik aylıklı, altı arabahı birçok sözde işçi lideri de bu konuda ne yapacağını, işçinin haklarını neler olduğunu bilmez. Hem sözde devrimciler, hem de kendi deyimleriyle «işverenin sermayesinin bekçisi» —gayri inkılapçı— sendikalar iş kazalarıyla ilgili mücadelede tam bir perişanlık içindedirler. İş kazalarını önlemeyi amaçlayan hükme rastlanmaz sözleşmelerde. Çalışma raporlarında iş kazalarıyla ilgili ne bir araştırmaya ne de bir çaba gösterdiklerini belgeleyen satırlar pek görülmez...

ıyla ilgili mücadelede tam bir perişanlık içindedirler. İş kazalarını önlemeyi amaçlayan hükme rastlanmaz sözleşmelerde. Çalışma raporlarında iş kazalarıyla ilgili ne bir araştırmaya ne de bir çaba gösterdiklerini belgeleyen satırlar pek görülmez...

İş kazasına uğrayan işçi bir çelme de, tedavisi sırasında S.S.K. hastanelerinde birtakım doktorlardan yer. Sakatlık oranının tespitinde işçi lehine olabilecek ayrıntılar üzerinde genellikle durulmaz. İşçinin sakatlanan organı için: «Allah koruması ölmemişsin, o sakat olan

uzvun canının kefareti olsun.» deme sorumlusuzluğunu gösteren doktorlar olduğuna iş kazası geçiren işçilerden tamk olanlar az değildir.

Bir başka felaket iş kazası davaları sömürsüzdür. Sayıları az da olsa birtakım avukatlar bu alanda, işçinin bilgisizliğinden, sendikaların ilgisizliğinden, dava açma süresindeki on yıllık zaman aşımından da yararlanarak büyük çıkar sağlamak tadırlar. Özellikle yeraltı madenciligi ve demir çelik sanayii bölgelerinde sakat işçinin köyüne kadar giderek davalar alınmakta, işçi izleyemediği için de birkaç yıl sonra kazanılan tutar olarak işçiyi birkaçbin lira verilerek İbra alndığı söylenir. si çok yaygındır...

Anayasa'mızın; «Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve sürdürmek devletin ödevlerindendir.» diyen 48. maddesi gün gibi açıklar: «Ehukuk dışı eylemler iş kazalarında; vücudunun en değerli organlarını yitirmek yada sakatlanmak suretiyle insanca çalışmaktan, onurla yürümekten, kardeşce okşamaktan, yiğitce sarmaktan, mutsuz hayatını sona erdiği günleri gözü ile görmekten, yavrularının civıltılarını kulakları ile duymaktan yoksun kalan ve de sağlanan yetersiz sosyal güvenlik ile yada hiç güvenliğe kavuşmadan yoksulluğun kucagina terk edilens yüzbinlerin acısı gün günden büyümektedir. Oysa, A. nayasa hükümü uyarınca yapılan ne? İşçi babası rolüne çıkan CHP genel sekreteri Bülent E. CEVİT'in Çalışma Bakanlığı sırasında «İşçi Sigortaları Kanunu» adının «Sosyal Sigortalar Kanunu» olarak değiştirilmesinden çok birşey değil... Ve «altı yapı devrimcisi» ECEVİT, Anayasa hükümünü böylece ye-

rine getirmiş olmanın rahatlığı içinde, kaza oranı en yüksek olan Zonguldak ilinin liste başında, ölenlerin eşlerinden, çocuklarından yada kaza sonucu sakat kalanlardan cıcafaı nutuklarla bugünlerde oy istemektedir... Öteki, kapitalist sınıfın temsilcisi partilerin de Türkiye halklarının sosyal güvenliği ni sağlama konusunda söyliyecekleri birşey yoktur...

Anayasa'mızın eksiksiz, tamamlan uygulanması ancak emekçi iktidarı, emekçilerin bü-

yük Mecliste çoğunlukta olmasıyla mümkündür. Ancak işte o zaman Anayasa'nın 48. maddesinin özüne ve sözüne uygun bir sosyal güvenlik yasaı gerçekleştirilebilir. Yoksa, dün yeniden başa getirilen dış sömüröye açık, içerde «herşey kapitalizmin ve komprador kapitalizmi için» görüşünü ilke bellemiş iktidarların yönetiminde Türkiye emekçilerinin kaderi, emek güçlerinin yanında canlarını da vermekten başka birşey olmamakta sürüp gidecektir...

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır • Eskiz ve program hazırlanır • Objektif tavsiyelerde bulunulur • Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Tishkocacı Cad. no 1 kat: 3
Telefon: 27 68 00 - 27 68 01, İstanbul

Aybar, parti içi ihtilafı nasıl yorumluyor?

Seçim döneminin en ilgi çeken mülakatlarından biri, Milliyet Gazetesi Genel Yönetmeni Abdi İpekçi tarafından TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar ile yapılmıştır. Aybar'ın bu mülakatını, TİP'teki çalkantılar hakkındaki görüşlerini belgelemek bakımından aynen sütunlarımıza alıyoruz. Bir çok tutarsız izahlar ihtiva eden Aybar'ın görüşleri, seçim sonuçları alındıktan sonra dergimizde eleştirilecektir.

«İPEKÇİ — Ben öyle zannediyorum ki TİP, 1965'ten 69'a kadar geçirdiğimiz dönem sırasında özellikle son yıllarda bir takım ümitsizliklerin yaratılmasına yol açacak olaylara sahne olmasaydı belki bu tartışmalar belki demokratik yolun, seçim dışındaki alternatifler aramak ihtiyacını duyanların sayısı bu kadar fazla olmazdı. Partinin yönetimine ve parti içi mücadelelere karşı bir tenkid var. Ve bu tenkid TİP'e sosyalist parti olarak bağlanan ümitleri zayıflatmış görünüyor. Bu konudaki görüşleriniz nedir? Yani TİP bir sosyalist parti olarak daha ahenkli çabıyıp, daha güçlü durumda olamaz mıydı ve daha fazla ümit veremez miydi? Sizi istemediğiniz polemiklere sürüklemek istemiyorum ama...

«AYBAR — Yok, hayır... Türkiye İşçi Partisi açık bir partidir. Bir takım kıskırtmaların kolayca yapılabileceği bir ortamda yaşıyoruz. Gençlerimiz Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin pençesinden, dış ve iç sömürden bir an önce kurtarma heyecanı içindedirler. Gençlerin bu heyecanını istismara kalkışan kimseler bulunabilir. Bu kimseler gençlerin arasına azabilirler. Bunu bir ihtimal olarak göz önünde bulundurmak zorundayız. Bundan dolayı gençlerimizin uyanık olmaları ve memleket şartlarını iyi değerlendirmeleri gerekmektedir. Düşmanın oyununa gelmemek için bu zorunludur. Sosyalizm bir bilim meselesi, bir akıl işidir.

Hay elleri kuruyası herif!

Mirac-ı Nebevi'nin bu yıldönümünde Kudüs suikasti, bütün isyan ettireci gaddarlığı ile hafızalarda tazeleşmiştir. İslam dünyasının her tarafında iğrenç suikastçılar ve onu kullanan olanağa lanet yağdırılmaktadır.

Hay elleri kuruyası mendebur herif hay!

Eğer bana:
— Ne olmalıdır akıbeti?
derseniz, fetvası ben de çok'asın hazır:
— Geberdin!
der, geçerim.

NİZAMETTİN NAZİF
(Y. İstanbul - 9.10.1969)

Gerçekçi olma işidir. Taklitçilik değildir.

Bir de bunun tamamen dışında, sosyalizmin zorla kurulacağına samimiyetle inanmış kişiler de bulunabilir. Bizce bunlar ne sosyalist teoriyi hazmetmiş, ne de memleket şartlarını gereği gibi değerlendiren kimselerdir. Bütün bunlar Türkiye İşçi Partisinde dalgalandırmalara yol açabilecek faktörlerdir. Bence Türkiye'nin şartları içinde bir sosyalist parti, hele bizim gibi, mutlaka sosyalizmi halkla kumaya azimli, halkı uyandırıp örgütlemeye azimli, dünya sosyalist hareketi içinde bağımsızlığını korumaya azimli bir parti, böyle bir devreden geçecektir. Bu kaçınılmaz; bunlar olacaktı. Fakat ben bütün bunları fazla önemsemiyorum. Bunlar geçilecek, hele böyle genç bir partinin geçireceği şeylerdir. Çocukluk hastalıkları bunlar. Geçecektir.

«İPEKÇİ — Bunların dışında bir faktör daha var galiba efendim. Son zamanlarda ortaya çı-

kan sendikacı liderlerle başlayan sürtüşme ve istifalar...

«AYBAR — Sendikacı arkadaşlarımızla önemli bir ihtilafımız olduğunu sanmıyorum. Bazı sendikacı arkadaşlarımız Türkiye İşçi Partisinde kontenjan dağılımında tüzüğün 2. ve 53. maddesinin ihlal edildiği kanısındadırlar. Ben bu kanıyı paylaşıyorum. Şundan dolayı paylaşıyorum; bir kere Türkiye İşçi Partisinin 450 milletvekili ihtiva eden aday listesinde 343'ü emekçi, 36 ilin liste başı bir işçidir, bir köylüdür, bir zanaatkardır. 45 kişidir ikinci sırada olan emekçi sayısı. Üçüncü sırada olan emekçi sayısı 47 kişidir. Dördüncü sırada olan emekçi sayısı 34'tür.

«İPEKÇİ — Yalnız efendim, şöyle bir itiraz olmuyor mu? O bahsettiğini birinci sıralar genellikle kazanma şansı zayıf...

«AYBAR — Şimdi Abdi bey, tüzüğümüzde bir değişiklik yapıldı, son kongrede ve kontenjan adaylarını Genel Yönetim Kurulu tayin ediyor. Genel Yönetim Kurulumuz 41 kişidir. Bu 41 kişinin yarısı emekçidir. Kontenjanları bu kurul tayin etmiştir, ve bu işlem yapılırken de 53. maddeye uygun hareket edilmiştir.

«İPEKÇİ — Bütün bu geliş-

melerin parti içinde teşkilat üyesi olarak ve seçmen olarak, getirdiği kayıplar nedir?

«AYBAR — Şimdi bir şey söyleyeceğim size, bu benim müşahedem. Bütün bu bir senelik çalkantılar, köylere katıyen yansımamıştır. Kesindir. Köy, Türkiye İşçi Partisini bilmektedir. Hiçbir köyde bu yolda bir sorunu muhatap olmadım. İşte efendim söylemiş, işte çalkantı varmış, suymuş, tek soru olmadı. Sadece bu mesele aydın çevrelerde tartışmalara yol açmıştır.

«İPEKÇİ — Parti içindeki tesiri ne olmuştur?

«AYBAR — Parti içinde büyük şehirlerde, mesela İstanbul, Ankara, İzmir'de gene aydınlar arasında çalkantılara sebebiyet vermiştir. Ama pek önemli şey değil, bunlar geçer. Bunlar Türkiye gibi bir memlekette Türkiye İşçi Partisi gibi demokratik ve bağımsız bir sosyalist partinin geçireceği çocukluk hastalıklarıdır, geçecektir. Gerçekler ortaya çıkacaktır.

«İPEKÇİ — Zannedirim toplayacağınız oy sayısı sonucu tayinde önemli bir faktör olacak.

«AYBAR — Öyle sanırım. Yani Türkiye İşçi Partisinin bu seçimlerde alacağı sonuç, önemli bir faktör olacaktır. Birçok meselenin cevabını getirecektir.

«İPEKÇİ — Orda da ümit-varsanız değil mi?

«AYBAR — Demin de arzettim. Türkiye İşçi Partisinin oyları artacaktır. Oran olarak da, mutlak sayı olarak da artacaktır. Ve bu artış Amerikan emperyalizmi için de, ona sırtını dayaması çevreleri için de yıkıcı bir darbe olacaktır. Ama Meclis kaç milletvekili sokarız, onu maalesef kestirmek mümkün değil. Çünkü bu, alacağımız oysayısına bağlı bir şey değildir. Çünkü yeni seçim kanunu, her il çevresine göre bir takım barajlar koymuştur. Bu barajlar aşılmasınca milletvekili çıkaramazınız ve oylarınız yanar.

«İPEKÇİ — İşçi Partisi siyasi hayatta ağırlığını belli ettik-

Deniz suyu tuzsuz olur mu?

İstanbul'u özellikle yaz aylarında korkunç bir bir susuzluk kasıp kavurmakta. geçeköndü bölgelerindeki umumî çeşmelerin önünde tenake ve kova kuyrukları günlerce beklemektedir. Halk susuzluktan kıvrılırken, Fındıklı'da, tam Koç Holding'in önünde rengarenk ışıklandırılmış bir havuz geçeköndü şarıl şarıl su fışkırtmaktadır. Oradan gelip geçen vatandaşların bu adaletsizlik karşısında homurdanması üzerine Atabey belediyesi sözümüne kurnazlık yaparak havuzun önüne «Deniz Suyudur» tabelasını dikmiştir. Gel gör ki, aynı semtteki Akademi öğrencileri fışkırtılan suyun deniz suyu değil, terkos suyu olduğunu tuzsuz sudan bardak bardak içerek ispatlamışlardır.

ten sonra, Halk Partisinin politikasında bazı değişiklikler oldu. Sola doğru... Bu değişiklikler sonunda vardığı nokta itibarıyla Halk Partisinin TİP'e yönelecek bazı seçmenleri kendine çektiği düşünülebilir mi?

«AYBAR — Halk Partisi emekçi sınıfları iktidara getireceğini demiyor. Bu çok önemli bir fark. İşin can noktası burada. Halk Partisi: «Benim devlet yönetiminde 40 yıllık tecrübeni var, oyunuzu bana verin. Ben meselelerinizi çözerim» diyor halka. Çözerim dediği meselelerden bir kısmı da, bizim savunduğumuz davalara görünüşte benziyor. Ama sadece görünüşte. Mesela toprak reformu yapacağını diyor. Yalnız biz kuru ziraat yapılan yerde en çok 500 dönüm bırakacağız ağalara. O 2500 - 3000 dönüm bırakıyor. Biz açıkça Ortak Pazarı karşıyoruz diyoruz. Türkiye Ortak Pazardan çıkmaz diyoruz. CHP diyor ki, Ortak Pazarın mahzurlarını bertaraf edecek şekiller bulunur, diyor. Bu tıpkı, ben öyle bir daire çizdiğim ki, dörtgen olsun, demek gibi bir şey.

Bey'e mevkii geniş bir yer!

Bugün Gazetesi'nde okunan bir ilan:

VAİZ
ARAYANLARA
Mübarek Ramazan ayında bilgim dahilinde vâzın nasihat edip Kur'an-ı Kerim tilâvet edebileceğin mevkii geniş ve cemaati bol bir yer arıyorum.

İstekli müslüman kardeşlerimin adresime müracaatlarını rica ederim.

ALİ AKBAŞ
Çarşı Camii
Fahri İmam Hatibi
Toprakkale - Osmaniye

Renkli komünistlik savaşı!

Çok isterdim ki, benim dört sene önce yazdığım «Yeşil Komünist» başlıklı yazımdan gıcınanlar, Türkiye radyolarında seçim konuşması yapan TİP'li milletvekilleri adayları imamı dinlemiş olsunlar. Bu hatibin konuşmasını dinledikten sonra, «Türkiye'de komünizm yeşil rengine bürünerek faaliyet gösteremez» diyenler de utanmalı, sakımlı ve vakıa olan, gerçek olan bu durumu tasdik etmelidirler.

(Son Havadis - 6.10.1969)
TEKİN ERER

Müslümanların ellerini ayaklarını öperek ikbal, şöret, refah ve servete kavuşan, sonra da eski velinimetlerini ısrarla mahluk.

Sana ebeveyn komünist, «kara komünist» gibi yaftalar taktırmayacağız. Komünizme bile hakaret sayılır bu.

Sen farmason, Tel - Aviv, Vaşington uşağısın... Sen Türk milletinin ilğini kurutan Yahudi sermayesinin ve yabancı kapitalin parayla tutulmuş kirah kalemisiz.

Sen komünizm düşmanlığının ticaretini yapan bir bezirgansın.

Evet sen komünistten daha bayağı ve aşağı bir mahluksun.

(BUGÜN - 7.10.1969)